

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ ЛЮДИНИ
кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

**КВАЛІФІКАЦІЙНА
МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА
(методичні рекомендації)**

КИЇВ - 2020

**Кваліфікаційна магістерська робота: методичні рекомендації /
Загальна редакція Т.Г. Веретенко, В.В. Суліцький, Київ, 2020, 63 с.**

Авторський колектив:

Веретенко Т.Г. – кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка.

Суліцький В.В. - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка.

Рецензенти:

Бойко-Бузиль Ю.Ю. - кандидат психологічних наук, доцент.

Вайнола Р.Х. – доктор педагогічних наук, професор.

Заверико Н. В. – кандидат педагогічних наук, професор.

Супрун М.О. – доктор педагогічних наук, професор.

Кваліфікаційна магістерська робота: методичні рекомендації розглянуті на засіданні Вченої ради Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка та рекомендовані до друку (протокол № 4 від 22.04.2020 року).

У методичних рекомендаціях розглянуті основні положення написання кваліфікаційних магістерських робіт та оформлення наукових видань з урахуванням вимог Міністерства освіти і науки України.

© Т.Г. Веретенко, В.В. Суліцький, 2020

© кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи, 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	Основні вимоги до написання кваліфікаційних магістерських робіт студентами закладів вищої освіти	4
РОЗДІЛ 1	Загальні вимоги до кваліфікаційної магістерської роботи	5
РОЗДІЛ 2	Правила оформлення кваліфікаційної магістерської роботи	15
РОЗДІЛ 3	Виконання кваліфікаційної магістерської роботи	19
РОЗДІЛ 4	Керівництво кваліфікаційною магістерською роботою та її захист	22
РОЗДІЛ 5	Оформлення та форми впровадження результатів наукового дослідження	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ		37
ДОДАТКИ		38

ВСТУП

У методичних рекомендаціях, на підставі науково-методологічного аналізу літературних джерел в галузі теорії і методики наукових досліджень, розглядаються та надаються поради щодо визначення основних структурних елементів теоретичного й експериментального досліджень. Детально аналізується об'єкт, предмет, мета, проблема, основні завдання та гіпотеза наукового дослідження.

У методичних рекомендаціях ґрунтовно висвітлюється вибір теми наукової роботи, організаційно-методичні поради науковим керівникам щодо підготовки, написанню та захисту робіт їх магістрантами, поради студентам щодо змісту, методики проведення дослідження та написанню кваліфікаційної магістерської роботи, підготовки до її захисту.

Певну користь принесуть і рекомендації з оформлення списку літератури, бібліографічних та інших додаткових матеріалів.

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ СТУДЕНТАМИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Виконання кваліфікаційної магістерської роботи є кінцевим етапом магістерської підготовки та має метою:

- систематизацію, закріплення та поглиблення теоретичних і практичних знань студента за відповідним напрямком вищої освіти та формування навичок застосування цих знань під час вирішення конкретних наукових і науково-практичних задач;

- розвиток навичок самостійної науково-дослідної роботи, оволодіння методиками теоретичних, експериментальних та науково-практичних досліджень, що використовувалися під час виконання кваліфікаційної магістерської роботи;

- набування досвіду аналізу отриманих результатів досліджень, формулювання висновків і нових положень, набуття досвіду їх прилюдного захисту;

- з'ясування рівня підготовки студента до самостійної роботи в умовах сучасного стану науки та виробництва;

- формування у магістрантів загальних та спеціальних компетенцій.

Кваліфікаційна магістерська робота є найважливішим підсумком магістерської підготовки, у зв'язку з чим, зміст роботи та рівень її захисту враховуються як один із основних критеріїв оцінки якості засвоєння відповідної освітньої програми.

За всі відомості, викладені в кваліфікаційній роботі, порядок використання фактичного матеріалу й іншої інформації під час її написання, обґрунтованість і достовірність висновків і положень, що в ній захищаються, несе відповідальність безпосередньо магістрант - автор кваліфікаційної магістерської роботи.

Оформлення кваліфікаційної магістерської роботи повинно відповідати вимогам Міністерства освіти і науки України [3; 7].

Ілюстративний матеріал для захисту кваліфікаційної магістерської роботи може бути виконаний у виді презентаційна подаватися за допомогою мультимедійних та комп'ютерних засобів. Зміст ілюстративного матеріалу повинен із достатньою повнотою відображати основні положення, що виносяться на захист.

РОЗДІЛ 1

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна магістерська робота – це самостійне соціальне дослідження, яке є органічною складовою навчального процесу та засобом перевірки всебічної готовності студента до власного наукового пошуку, вона відбиває цілісну структуру наукового пошуку, розкриває сутність процесів практичної діяльності в соціальній сфері.

Задля вироблення у студентів дослідницьких умінь, а також з метою узагальнення, систематизації, поглиблення знань з соціально-гуманітарних дисциплін навчальним планом передбачено підготовку, написання та захист кожним студентом науково-дослідницької кваліфікаційної магістерської роботи. Виконання кваліфікаційної магістерської роботи має на меті – сформувати у студентів інтерес до наукового дослідження, поглибити й поширити теоретичні знання, опанувати вміння творчо застосовувати теоретичні знання, критично їх оцінювати, самостійно здобувати дослідним шляхом нові знання, збагачувати ними теорію та практику соціальної роботи. Обов'язковою умовою підготовки кваліфікаційної магістерської роботи є чітке уявлення автора про сучасний рівень наукових досягнень у теорії та практиці соціальної роботи і перспектив її розвитку. На основі цього студентом мають бути сформульовані власні положення, дієздатність яких він надалі перевіряє в процесі дослідно-експериментальної роботи. Кваліфікаційна магістерська робота повинна узагальнювати хоч і невеликий, але самостійний науковий пошук виконавця, а не констатувати загальновідомі істини.

Кваліфікаційна магістерська робота – важлива форма підготовки й підсумкової атестації студента за освітньою програмою. За змістом і формою магістерська робота дає підстави для оцінки рівня спеціальної підготовки студента, про його зрілість як викладача і дослідника. Кваліфікаційна магістерська робота повинна бути виконана на основі грунтовного теоретичного та експериментального дослідження, та може слугувати основою для подальшої наукової роботи.

Виконується кваліфікаційна магістерська робота під керівництвом досвідченого викладача, який має науковий ступінь, що вказують на його певний власний досвід наукової роботи. Педагогічне керівництво таким видом самостійної роботи з боку викладача носить переважно консультивно-рекомендаційний характер, що дозволяє студенту повною мірою виявити ініціативність і самостійність.

Захистом кваліфікаційної магістерської роботи перед екзаменаційною комісією завершується курс навчання за обраною освітньою програмою. Якістю змісту та захисту визначається рівень підготовленості, ступінь придатності випускника до професійної діяльності.

Виконання кваліфікаційної магістерської роботи передбачає:

- поглиблення, систематизацію та закріплення отриманих за час навчання теоретичних знань студента;

- виявлення його здатності обрати і проаналізувати наукову або практичну соціальну проблему, зробити теоретичні висновки й узагальнення, застосувати знання для вирішення конкретних наукових, практичних завдань, обґрунтувати конкретні рекомендації;
- розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою емпіричного дослідження;
- визначення рівня підготовленості випускника до самостійної професійної діяльності, творчого розв'язання соціальних проблем.

Зміст кваліфікаційної магістерської роботи включає:

- формулювання наукової, науково-практичної задачі, аналіз стану рішення проблеми за матеріалами вітчизняних і зарубіжних публікацій (за останні 10 років), обґрунтування цілей дослідження, гіпотези;
- самостійний аналіз методів досліджень, що застосовуються під час вирішення науково-дослідної задачі, розробку нової методики дослідження та його методичного забезпечення;
- науковий аналіз і узагальнення фактичного матеріалу, що використовується у процесі дослідження;
- апробацію отриманих результатів і висновків у вигляді патентів /заявок на патенти/, доповідей на наукових конференціях /не нижче факультетського рівня/, конкурсних матеріалів або підготовлених до друку в наукових журналах і збірниках з обов'язковими результатами їх рецензування.

У процесі підготовки та захисту кваліфікаційної магістерської роботи студент повинен продемонструвати:

- здатність творчо мислити;
- володіння методами та методиками досліджень, що використовувалися в процесі роботи;
- здатність до наукового аналізу отриманих результатів і розробки висновків і положень, уміння аргументовано їх захищати;
- уміння оцінити можливості використання отриманих результатів у науковій та практичній діяльності;
- володіння сучасними інформаційними технологіями здійснення досліджень і оформлення кваліфікаційної роботи.

Загальні вимоги до структури кваліфікаційних магістерських робіт

Змістом кваліфікаційної магістерської роботи є розкриття сутності соціальної проблеми або проблемного питання, ступеня їх наукової розробленості і реального стану на практиці. Соціальна проблема повинна бути висвітлена на основі наукового вивчення фактів, проведення емпіричного дослідження, ґрунтовного, всеобщого аналізу, теоретичного обґрунтування висновків. Автору слід неодмінно відобразити свою позицію, своє бачення шляхів її розв'язання.

Структура кваліфікаційної магістерської роботи:

1. Титульний аркуш (на якому зазначається тема роботи).

2. АНОТАЦІЯ (українською та англійською мовами – 1800 знаків кожна).
3. Умовні скорочення (при наявності їх у роботі).
4. ЗМІСТ.
5. ВСТУП.
6. РОЗДІЛ 1 – теоретичний (його підрозділи).
7. Висновки до першого розділу.
8. РОЗДІЛ 2 – експериментальний (його підрозділи).
9. Висновки до другого розділу.
10. ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.
11. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.
12. ДОДАТКИ.

Підготовка кваліфікаційної магістерської роботи тривала в часі і відбувається щонайменше протягом одного навчального року.

Обсяг основного тексту магістерської роботи – 70-80 сторінок основного тексту (без списку використаних джерел та додатків).

Титульний аркуш є першою сторінкою роботи, який містить найменування закладу вищої освіти, інституту, кафедри, де виконана робота; назву роботи – назва роботи повинна відповідати обраній спеціальності та суті наукової проблеми, вказувати на мету дослідження і його завершеність; статус автора, прізвище, ім'я, по-батькові; науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника; місто та рік.

Кваліфікаційна магістерська робота має бути виконана комп'ютерним способом, надрукована на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм), через 1,5 міжрядкових інтервали (29-30 рядків на сторінці) з використанням шрифтів текстового редактора Times New Roman розміру 14. Поля: зліва - не менше 25 мм, справа - не менше 10 мм, зверху і знизу - не менше 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким з однаковою щільністю тексту, стрічка - чорного кольору середньої жирності.

Листи повинні бути зброшувані у тверду палітурку.

При будові діаграм, розрахунково-аналітичних таблиць доцільно застосувати Microsoft Excel.

Кожну структурну частину кваліфікаційної магістерської роботи (вступ, розділи, висновки та пропозиції, список використаних джерел, додатки) починають з нової сторінки. Заголовки структурних частин роботи "ЗМІСТ", "ВСТУП", "РОЗДІЛ", "ВИСНОВКИ", "СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ", "ДОДАТКИ" друкують великими літерами симетрично до тексту по центру сторінки (без крапки).

Сторінки роботи нумерують арабськими числами (без знаку №) у правому верхньому куті сторінки.

Першою сторінкою роботи є титульний аркуш (Додаток А).

Анотації (українською й англійською мовами):

Анотація подається безпосередньо після титульного аркуша українською та англійською мовами. Об'єм анотації – 1 сторінка або 1800 знаків.

Для ознайомлення зі змістом та результатами кваліфікаційної магістерської роботи подається державною та англійською мовами анотація – узагальнений короткий виклад її основного змісту. В анотації мають бути стисло представлені основні результати дослідження із зазначенням наукової новизни та за наявності практичного значення.

В анотації також вказуються: прізвище та ініціали студента; назва кваліфікаційної магістерської роботи; спеціальність (шифр і назва); освітня програма (шифр і назва); найменування закладу вищої освіти; місто, рік; ключові слова (5-7 термінів).

Приклад оформлення анотації

АНОТАЦІЯ

Варченко О.М. Адаптація першокласників до умов закладу середнього освіті засобами ігрової діяльності. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Магістерська робота за спеціальністю 231 «Соціальна робота» за освітньою програмою 231.00.02 «Соціальна педагогіка». – Інститут людини Київського університету імені Бориса Грінченка, Київ, 2020.

Зміст анотації.

Ключові слова: курсивом через «;» до 7 ключових слів.

Перелік умовних скорочень

Перелік умовних позначень подається після змісту з нового аркушу, він повинен містити пояснення всіх застосованих у роботі мало розповсюджених умовних позначень, символів, скорочень і термінів.

Перелік треба друкувати двома колонками, в яких зліва за абеткою наводяться, наприклад, скорочення, справа - їх детальну розшифровку.

Якщо в роботі спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення та таке інше повторюються менше трьох разів, перелік не складають, а їх розшифровку наводять у тексті при першому згадуванні.

Зміст

Зміст подають безпосередньо після «Анотації», починаючи з нової сторінки. До змісту включають структурні елементи роботи у такому порядку: вступ; послідовно перелічені найменування всіх розділів, підрозділів і пунктів роботи (якщо вони мають заголовок); загальні висновки; список використаних джерел; додатки, а, також номери сторінок, які містять початок відповідного матеріалу. Зміст висвітлює план кваліфікаційної магістерської роботи з конкретно вказаними сторінками.

Приклад оформлення змісту

	ЗМІСТ
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. АДАПТАЦІЯ ПЕРШОКЛАСНИКІВ ДО УМОВ ЗАКЛАДУ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЯК СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	8
1.1. Соціальна адаптація в системі соціалізації особистості	8
1.2. Особливості дезадаптації учнів закладу середньої освіти	18
1.3. Психолого-педагогічні особливості адаптації першокласників до умов закладу середньої освіти	22
Висновки до первого розділу	38
РОЗДІЛ 2. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІНІ ЗАСОБИ АДАПТАЦІЇ ПЕРШОКЛАСНИКА ДО УМОВ ЗАКЛАДУ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	40
2.1. Ігрові технології як засіб адаптації до умов закладу середньої освіти	40
2.2. Форми та методи дослідження проблеми адаптації першокласників	54
2.3. Ефективність застосування методу гри, як засобу підвищення рівня адаптації першокласників до умов закладу середньої освіти	70
Висновки до другого розділу	77
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	79
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	81
ДОДАТКИ	88

Вступ

У **вступі** обґрунтовується актуальність теми та науково-категоріальний апарат дослідження.

До науково-категоріального апарату входять такі поняття:

- актуальність теми;
- об'єкт дослідження;
- предмет дослідження;
- мета дослідження;
- завдання (конкретизована мета);
- методи наукового дослідження;
- організація та база проведення дослідно-експериментальної роботи.

Обґрунтовуючи **актуальність**, студент зазначає, як обрана ним для дослідження тема відповідає сучасним потребам фахової галузі її науки, перспективам її розвитку, практичним завданням професійної освіти: що важливо дослідити, що не досліджено і чим саме він передбачає поповнити існуючі засоби на шляху усунення з'ясованих ним протиріч між сучасною соціальною потребою та станом теорії і практики у соціальній роботі.

Важливо правильно визначити **об'єкт і предмет** дослідження, які існують в єдинстві, але водночас повинні чітко розрізнятися. За висловлюванням С.У. Гончаренка: «...об'єктом виступає те, що досліджується, а предметом, те, що

в цьому об'єкті дістає наукове пояснення». На думку Л.В. Артемової, Г.В. Біленької: «Визначаючи об'єкт, шукайте відповідь на запитання: що розглядається? Предмет же вказує на певний аспект розгляду, спосіб вивчення об'єкта дослідження, нові відношення, властивості, функції об'єкта». Об'єкт – це реально існуюча дійсність (природна чи соціальна). Під об'єктом прийнято розуміти частину об'єктивної реальності, яка на даному етапі стає предметом практичної і (або) теоретичної діяльності людини. Сукупність особливих законів і закономірностей функціонування і розвитку об'єкту дослідження складає предмет даної конкретної науки. Предметом пізнання вважають зафіковані у досвіді і включені в процес практичної діяльності людини сторони, якості і відношення об'єкта, які досліджуються з певною метою в даних обставинах або умовах. Таким чином, предмет дослідження – це більш вузьке поняття, ніж об'єкт. Предмет – це частина, сторона, елемент об'єкта.

Наприклад, об'єктом дослідження може бути система соціального захисту прав дитини, а предметом – особливості соціально-педагогічного захисту прав дитини у загальноосвітньому навчальному закладі.

Чітке уявлення проблеми, об'єкта і предмета дослідження допомагає обґрунтовати **мету кваліфікаційної магістерської роботи**.

Мета є лаконічним вираженим орієнтиром на те, що буде досягнуто в результаті соціально-педагогічного дослідження. Вона, як правило, спрямовує науковий пошук на одержання нових знань про предмет та їх експериментальну апробацію. Мету треба чітко відрізняти від завдань.

Завдання – це програма дослідницьких процесів, які відображають логіку наукового соціально-педагогічного пошуку. Послідовність визначених завдань має бути такою, щоб кожне з наступних логічно випливало з попереднього. Вони, як правило, включають у себе такі складові:

- вивчення та аналіз літератури і на цій основі з'ясування теоретичних питань із досліджуваної проблеми (аналіз концепцій, положень, визначення змісту досліджуваних понять, конкретизації їх структури тощо);

- поглиблене експериментальне вивчення практичного вирішення даної проблеми: виявлення її типового стану – важливих досягнень і недоліків, їх причин, основних здобутків передового досвіду (констатація та аналіз);

- обґрунтування та розробка системи заходів, необхідних умов, методів, методик для розв'язання поставленої мети;

- експериментальна перевірка запропонованої системи заходів щодо відповідності її критеріям оптимальності.

Подають перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в кваліфікаційній магістерській роботі мети (перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістово визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом).

Наприклад:

Об'єктом дослідження є: процес соціальної адаптації учнів до умов закладу середньої освіти.

Предметом дослідження є: діяльність соціального педагога з адаптації першокласників до умов закладу середньої освіти засобами гри.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати сутність та виявити особливості процесу соціальної адаптації першокласників до умов закладу середньої освіти засобами ігрової діяльності.

Для виконання поставленої мети нами були визначені такі завдання:

1. На основі теоретичного аналізу процесу соціальної адаптації визначити психолого-педагогічні особливості адаптації першокласників до умов закладу середньої освіти ;

2. Здійснити теоретичний аналіз причин та наслідків дезадаптації першокласників в умовах закладу середньої освіти;

3. Розробити програму підвищення ефективності процесу адаптації першокласників закладу середньої освіти засобами гри;

4. Розробити методичні рекомендації по використанню запропонованої програми в соціально-виховній роботі закладу середньої освіти.

Методи дослідження. Методи дослідження обираються відповідно до специфіки завдань, поставлених у кваліфікаційній магістерській роботі. Їх вибір не є довільним, а визначається особливостями змісту проблем і можливостями її дослідження.

Основна частина роботи

Основна частина роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Кваліфікаційна магістерська робота повинна містити не менше двох розділів. Основну частину роботи розміщують після вступу, починаючи з нової сторінки. Наприкінці кожного розділу формулюють висновки із стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів, що дає змогу вивільнити загальні висновки від другорядних подробиць. Кожний розділ починають з нової сторінки (пункти та підпункти розміщують, не починаючи нових сторінок).

Під час підготовки параграфу «РОЗДІЛ 1», посилання лише на 2-3 джерела не допустимо.

Приклад оформлення початку розділу

РОЗДІЛ 1

АДАПТАЦІЯ ПЕРШОКЛАСНИКІВ ДО УМОВ ЗАКЛАДУ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЯК СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

1.1. Соціальна адаптація в системі соціалізації особистості

Текст підрозділу. Текст підрозділу. Текст підрозділу. Текст підрозділу. Текст підрозділу. Текст підрозділу.

У **першому розділі** кваліфікаційної магістерської роботи, як правило, аналізують літературні джерела з обраної проблеми й описують власну модель досліджуваного явища. У назву можна включити формулювання досліджуваної проблеми, але в широкому або загальному контексті. Іншими словами, назва і зміст першого розділу мають відбивати предметно-об'єктні відношення досліджуваної проблеми у теорії та практиці.

Студент повинен розкрити обрану тему кваліфікаційної магістерської роботи на сучасному рівні розвитку, використовуючи такі підходи та наукові знання, що пояснюють різні явища, події у практичній діяльності. Окрім того, студент повинен достатньо повно розкрити основні поняття та терміни, що стосуються проблеми кваліфікаційної магістерської роботи, включити до змісту матеріалу тільки об'єктивні факти та реальні практичні приклади.

Зміст **другого розділу** значною мірою залежить від стратегії експериментального дослідження. Зазвичай спочатку наводять характеристику тих, хто досліджується, обґрунтування розподілу їх на групи, методів і авторських методик, що використовуються для дослідження проблеми, яка вивчається. Далі обґрунтують власне емпіричне дослідження, зокрема, вибрані методи та методики. Доцільно простежити відповідність методів теоретичним аспектам, викладеним уперше. Далі описують конкретні методики дослідження та процедури здійснення дослідження. Якщо методика стандартизована й часто застосовувана, можна обмежитись посиланням на автора методики та джерело, звідки її взято. Якщо методику розроблено магістрантом, потрібно викласти її докладніше. Слід описати процедуру дослідження: коли і за яких умов воно виконувалось. Емпіричне дослідження повинно ґрунтуватись на додержанні етичних принципів роботи. Усі отримані у процесі дослідження матеріали (малюнки, бланки з відповідями досліджуваних, загальні таблиці спостереження) подають у додатках кваліфікаційної магістерської роботи. У цьому же розділі, як правило, наводять результати констатуючого експерименту (кількісний та якісний аналіз).

Далі (у цьому або наступному розділі) розкривають зміст практичної роботи, характеризують і описують застосувані форми, методи та засоби діяльності. Результати, отримані в експериментальній групі, бажано порівняти з результатами контрольної групи. Точність і вірогідність отриманих результатів формуючого експерименту мають бути підтвердженні із застосуванням методів математичної статистики.

Наприкінці кваліфікаційної магістерської роботи наводять **підсумки**, де у стислому вигляді подають суттєві результати згідно з її метою та завданнями.

У роботі повинні міститися елементи дослідження. Це:

- визначення достатньої кількості джерел літератури вітчизняних та іноземних авторів;
- отримання й аналіз власних результатів дослідження;
- систематизація й аналіз різних думок і підходів. Формування власних раціональних поглядів на проблему;
- порівняння теоретичних поглядів вчених і результатів практичної діяльності фахівців;

- розроблення висновків і рекомендацій.

Таким чином, у розділах основної частини подають:

– аналіз літератури за темою кваліфікаційної магістерської роботи, в якому окреслюють основні етапи розвитку наукової думки за досліджуваною проблемою. Стисло, висвітлюючи напрацювання дослідників, автор повинен назвати ті питання, що залишились невирішеними і, отже, визначити своє місце у розв'язанні проблеми. Бажано закінчити цей розділ коротким резюме стосовно необхідності проведення досліджень у даній галузі;

– вибір, обґрунтування й аналіз напрямків досліджень, наводять підходи або методи вирішення задач, розкривають їх суть, їх порівняльний аналіз, тощо;

– виклад загальної методики і основних методів досліджень (експериментальну частину і методику досліджень, відомості про проведені теоретичні і (або) прикладні дослідження);

– аналіз і узагальнення результатів досліджень.

Кожний розділ, підрозділ, пункт повинен містити закінчену інформацію. Повні докази або подробиці дослідження можна розмістити у додатках. Виклад матеріалу підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній студентом.

Таким чином, дослідження кваліфікаційної магістерської роботи повинно складатися з **сими етапів**:

1 этап включає вибір і обґрунтування проблеми, формулювання теми, вибір об'єкта, предмета та визначення мети дослідження.

2 этап дозволяє визначити завдання дослідження на основі проведеного літературного огляду стану проблеми, що вивчається під кутом зору його мети.

3 этап включає розробку припущення та теоретичних передумов дослідження.

4 этап полягає у розробці програми та методики експериментального дослідження.

5 этап – проведення експериментального дослідження, його обробка та аналіз результатів.

6 этап – формулування висновків і методичних рекомендацій за результатами дослідження.

7 этап – літературне оформлення роботи та підготовка її до захисту.

Висновки

Висновки після кожного розділу. У висновках наводять оцінку отриманих результатів роботи з урахуванням світових тенденцій рішення поставленої задачі; передбачувані галузі використання результатів роботи; наукову, науково-практичну та соціально-гуманітарну значущість роботи. Текст висновків можна розділити на підпункти.

На підставі отриманих висновків, у роботі можуть надаватися рекомендації. Рекомендації розміщують на новій сторінці. Вони визначають необхідні, на думку автора, подальші дослідження проблеми; надають пропозиції щодо ефективного використання результатів дослідження.

Загальні висновки розміщують безпосередньо після викладення суті роботи, починаючи з нової сторінки. У цій частині роботи наводяться оцінки

одержаних результатів дослідження (відповідність отриманих результатів дослідження, практичну цінність). У висновках необхідно наголосити на якісних та кількісних показниках отриманих результатів, викласти рекомендації щодо їх використання. Текст висновків бажано поділяти на пункти, кількість яких, як правило, відповідає кількості визначених завдань.

Список використаної літератури

Список використаної літератури формується студентом за його вибором одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті; в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків; у хронологічному порядку. Бібліографічний опис списку використаної літератури у кваліфікаційній магістерській роботі може оформлятися студентом за його вибором з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»¹ або одним стилем APA^{2,3,4} (American Psychological Association).

Список використаної літератури може обмежуватися обов'язковою інформацією, необхідною для однозначної ідентифікації цього джерела.

Додатки

До додатків відносяться:

- додаткові ілюстрації або таблиці;
- матеріали, які через великий обсяг або форму подання не можна включити до основної частини /фотографії, проміжні математичні докази, розрахунки; протоколи випробувань; копія технічного завдання, програми робіт, договору; інструкції, методики, опис розроблених комп'ютерних програм тощо;
- опис нової апаратури та приладів, що використовуються під час проведення експерименту тощо.

Додатки треба починати з нової сторінки. У додатки можна виносити матеріали, які є необхідними для повноти роботи, але переобтягають її основну частину через свій великий обсяг.

У додаток, при необхідності, можна включити допоміжний матеріал, наприклад:

- анкети;
- таблиці додаткових цифрових даних;
- інструкції, методики, опис реалізації програм;
- текст розроблених програм;
- інструментарій дослідження;
- ілюстрації допоміжного характеру (в тому числі описи досліджених випадків).

---

¹ Вимоги до оформлення списку використаних джерел з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 - http://il.kubg.edu.ua/images/2018-2019/KSPSR/pryklad_oformlennya_literatury.pdf

² Springer Style – <http://resource-cms.springer.com/springer-cms/rest/v1/content/51958/data/v1/Guidelines+for+Contributions+to+Major+Reference+Works>

³ Elsevier Style – <https://www.elsevier.com/journals/learning-and-instruction/0959-4752/guide-for-authors#68000>

⁴ Приклад оформлення списку використаної літератури стилем APA – http://il.kubg.edu.ua/images/2018-2019/KSPSR/pryklad_oformlennya_literatury.pdf

РОЗДІЛ 2

ПРАВИЛА ОФОРМЛЕНИЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота магістрата виконується комп'ютерним способом у відповідності до стандартів на виконання документів з використанням друкарських і графічних пристройів виводу ЕОМ.

Робота оформлюється на аркушах формату А-4 /210 x 297 мм/. Розміри поля: верхнє та нижнє - 20 мм, ліве - 30 мм, праве – 15 мм. Інтервал 1,5 із розрахунку не більше 30 рядків на сторінці (з висотою знаків не менше 1.8 мм).

Загальний обсяг сторінок кваліфікаційної магістерської роботи повинен складати 70-80 сторінок основного тексту (без додатків та списку літератури).

Окремі слова та формули, які вписуються до надрукованого тексту, повинні бути чорного кольору та мати близьку до основного тексту густоту, власні імена наводяться мовою оригіналу /при першому згадуванні - обов'язково/.

Заголовки структурних частин роботи АНОТАЦІЯ, ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, РЕКОМЕНДАЦІЇ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ не нумерують, а їх найменування є заголовками структурних частин.

Розділи та підрозділи повинні мати заголовки. Пункти та підпункти можуть мати заголовки.

Заголовки структурних частин і розділів треба розміщувати на середині рядка та друкувати прописними літерами без крапки в кінці. Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів необхідно починати з абзацу 0,7. Відстань між заголовком та наступним або попереднім текстом повинна бути не менше двох рядків. Не можна розміщувати заголовок в нижній частині сторінки, якщо після нього залишається тільки один рядок тексту.

Нумерація

Розділи, підрозділи, пункти та підпункти нумеруються арабськими цифрами. Номер підрозділу складається з номера розділу та порядкового номера підрозділу, розділених крапкою, наприклад, 1.1, 1.2, тощо. Номер пункту складається з номера розділу, номера підрозділу /якщо він є/ 1 порядкового номера пункту, розділених крапками тощо.

Сторінки роботи нумеруються арабськими цифрами в правому верхньому кутку сторінок зі збереженням наскрізної нумерації усього тексту. Титульний аркуш теж включають до нумерації, але номер сторінки не ставлять.

Ілюстрації

Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти) та таблиці треба подавати в роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, що розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Таблицю, малюнок або

креслення, розміри якого більше формату А-4, враховують як одну сторінку та розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або у додатках.

Ілюстрації позначають словом Рис. і нумерують послідовно в межах розділу, за виключенням ілюстрацій поданих у додатках.

Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка.

Якість ілюстрацій повинна забезпечувати їх чітке відтворення (електрографічне копіювання, мікрофільмування). Ілюстрації повинні бути виконані чорнилом, тушшю або пастою чорного кольору на білому непрозорому папері.

У роботі слід застосовувати лише штрихові ілюстрації і оригінали фотознімків.

Фотознімки розміром меншим за формат А-4 повинні бути наклеєні на стандартні аркуші білого паперу формату А-4.

Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують після номера ілюстрації. При необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (під рисунковий текст).

Таблиці

Цифровий матеріал, як правило, повинен оформлятися у вигляді таблиць.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис Таблиця із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: Таблиця 1.2 (друга таблиця першого розділу).

Якщо в роботі одна таблиця, її нумерують за загальними правилами.

При перенесені частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово Таблиця і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова Продовження табл. і вказують номер таблиці, наприклад: Продовження табл.1.2.

Кожна таблиця повинна мати назву, що розміщують над таблицею та друкують симетрично до тексту. Назву та слово Таблиця починають з великої літери. Назву не підкреслюють.

Заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки - з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Висота рядків повинна бути не меншою 8 мм. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї у тексті таким чином, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку дисертації або з поворотом за годинниковою стрілкою. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш. При перенесенні таблиці на інший аркуш (сторінку) назву вміщують тільки над її першою частиною. Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах одної сторінки. Якщо рядки або графи таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюють її головку,

в другому випадку - бокові. Якщо текст, який повторюється в графі таблиці, складається з одного слова, його можна замінити лапками; якщо з двох або більше слів, то при першому повторенні його замінюють словами Теж, а далі лапками. Ставити лапки замість цифр, марок, знаків, математичних і хімічних символів, що повторюються, не слід. Якщо цифрові або інші дані в будь-якому рядку таблиці не подають, то в ньому ставлять прочерк.

Примітки

Примітки до тексту та таблиць, в яких вказують довідкові та пояснівальні дані, нумерують послідовно в межах одної сторінки. Якщо приміток декілька, то після слова Примітки ставлять двокрапку, наприклад:

Примітки:

1. ...

Якщо є одна примітка, то її не нумерують і після слова «Примітка» ставлять крапку.

Формули

Формули в роботі (якщо їх більше одної) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу та порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул пишуть біля правого берегу аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1.) (перша формула третього розділу).

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони дані у формулі. Значення кожного символу та числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова «де» без двокрапки.

Рівняння та формули треба виділяти з тексту вільними рядками. Вище та нижче кожної формули потрібно залишити не менше одного вільного рядка. Якщо рівняння не вміщується в один рядок, його слід перенести після знаку рівності (=) або після знаків плюс (+), мінус (-), множення (x) і ділення (:).

Формули та рівняння наводять безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині рядку, з полями зверху та низу не менше одного рядка.

Додатки

Додатки потрібно розміщувати у порядку появи посилань на них у тексті. Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Додатки позначають у правому верхньому куті аркуша прописними літерами /А, Б, В .../. Наприклад, Додаток А. Далі, симетрично тексту, друкується заголовок Додатка. Додатки повинні мати спільну з рештою роботи наскрізну нумерацію сторінок.

У разі необхідності текст додатку можна поділити на розділи, підрозділи і пункти у відповідності до п. 4.7 /наприклад, Г.4.1.3 - пункт 4.1.3 додатка Г/. Ілюстрації, таблиці, формули і рівняння необхідно нумерувати в межах кожного Додатка /наприклад, рисунок Е.3. таблиця А.1, Б.2 - друга формула Додатка Б і тащо/.

Якщо додаток являє собою документ, який має самостійне значення й оформлюється згідно з вимогами до документа даного виду, то перед його копією вкладають аркуш, на якому посередині друкають ДОДАТОК _____ та його найменування. Сторінки копії документа нумерують, продовжуючи наскрізну нумерацію сторінок звіту, незважаючи на власну нумерацію сторінок документа.

Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках або у вигляді окремої частини (книги), розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи.

Якщо додатки оформлюють на наступних сторінках роботи, кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово Додаток _____ і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, І, Й, О, Ч, Ъ, наприклад, додаток А. Один додаток позначається як додаток А.

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатку (літеру) та крапку, наприклад, А. 2 - другий розділ додатка А; В.3.1 - підрозділ 3.1 додатка В.

Ілюстрації, таблиці та формули, що розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка наприклад: рис. Д.1.2 - другий рисунок першого розділу додатка Д); формула (А.1) - перша формула додатка А.

Посилання

При написанні кваліфікаційної магістерської роботи студент повинен давати посилання на джерела, матеріали або окремі результати з яких наводяться, або на ідеях і висновках яких розроблюються проблеми, задачі, питання, вивченю яких присвячена кваліфікаційна магістерська робота. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли в них є матеріал, який не включено до останнього видання.

Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні треба точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке дано посилання, наприклад [1, с.7]...".

Посилання в тексті роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, "... у працях [1-7]...".

Допускається наводити посилання на джерела у виносках, при цьому оформлення посилання має відповідати його бібліографічному опису за переліком посилань із зазначенням номера.

РОЗДІЛ 3

ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Після затвердження теми кваліфікаційної магістерської роботи та призначення керівника студент розпочинає виконувати роботу. Як правило, ця робота включає такі основні етапи:

- попереднє ознайомлення з джерелами;
- визначення предмета та меж дослідження і складання плану роботи;
- збирання необхідних для написання кваліфікаційної магістерської роботи матеріалів та їх опрацювання;
- написання кваліфікаційної магістерської роботи;
- урахування зауважень наукового керівника й остаточне оформлення кваліфікаційної магістерської роботи.

Попереднє ознайомлення з літературними джерелами.

Таке ознайомлення включає опрацювання відповідних розділів монографій, книг, роботу з науковою та науково-практичною періодикою.

Результатом такої роботи має бути складання систематизованого списку бібліографії з теми кваліфікаційної магістерської роботи. У подальшому цей список повинен постійно уточнюватися та доповнюватися.

Визначення предмету та меж дослідження.

Цей етап виконання кваліфікаційної магістерської роботи має на меті з'ясування та встановлення кола питань, що мають бути розглянуті в ній. Для цього студент повинен опрацювати основні теоретичні джерела з теми кваліфікаційної магістерської роботи, проконсультуватись з керівником і сформулювати конкретні питання, які, на його думку, мають становити основний зміст кваліфікаційної магістерської роботи.

Результатом цього етапу має бути складений у встановленій формі й погоджений з керівником план кваліфікаційної магістерської роботи.

Збирання та опрацювання матеріалів, необхідних для написання кваліфікаційної магістерської роботи.

Як правило, таку роботу студент виконує під час проходження практики. Зміст її залежить від характеру питань, що мають бути розглянуті в кваліфікаційній магістерській роботі.

Якщо розгляд зазначених питань передбачає використання матеріалів практики, основне завдання студента під час проходження практики полягає у збиранні таких матеріалів.

Якщо в кваліфікаційній магістерській роботі не передбачається використання матеріалів практики, студент, під час проходження практики, повинен зібрати й опрацювати інші джерела.

Результатом роботи на цьому етапі має бути зібраний і опрацьований студентом практичний та інший матеріал для безпосереднього написання кваліфікаційної магістерської роботи.

Написання кваліфікаційної магістерської роботи

Відповідно до розробленого та погодженого з керівником плану студент висвітлює кожне з передбачених у ньому питань. При цьому він, як правило:

- наводить і розглядає різні погляди на спірні проблеми окремих науковців і практичних працівників;
- визначає власну позицію щодо спірних проблем, підтримуючи одну чи кілька з висловлених точок зору або формулюючи власну точку зору з наведенням відповідних аргументів;
- аналізує відповідні положення нормативних актів чи інших першоджерел;
- використовує матеріали практики, інші матеріали ілюстративного характеру;
- аналізує основні досліджені результати, достовірність яких повинна бути обчислена методами математичної статистики (за Ст'юдентом).

Використовуючи в кваліфікаційній магістерській роботі нормативні чи практичні матеріали, теоретичні положення інших авторів, студент повинен посилатися на відповідні джерела. Не допускаються так звані запозичення, коли матеріали чи положення видаються за власний доробок студента. Не можна також допускати суцільного цитування відповідних джерел чи іншого їх надмірного використання, коли "питома вага" такого використання в кваліфікаційній магістерській роботі перевищує 50%.

Список використаної літератури (бібліографічний апарат) у кваліфікаційній магістерській роботі є ключем до джерел, якими користувався автор при написанні роботи, і свідчить про сутність обізнаності студента в літературі з теми роботи.

Список використаної літератури - це елемент бібліографічного апарату, який містить бібліографічні описи використаних джерел і вміщується після висновків. Такий список є складовою магістерської роботи, підбиває самостійну творчу роботу її автора, дає змогу оцінити ступінь фундаментальності виконаного дослідження.

До списку використаної літератури не включаються наукові праці, на які немає посилань у тексті й які фактично не були використані при написанні кваліфікаційної магістерської роботи.

Список використаної літератури складається з трьох частин:

- нормативні матеріали;
- спеціальна література;
- практичні матеріали.

Урахування зауважень керівника та остаточне оформлення кваліфікаційної магістерської роботи

Студент повинен урахувати сформульовані науковим керівником кваліфікаційної магістерської роботи конкретні зауваження. Залежно від характеру та змісту зауважень він виправляє стилістичні й орфографічні помилки, доповнює роботу новими положеннями, за необхідністю використовує додаткові матеріали практики, уточнює чи змінює свою позицію щодо спірних проблем тощо. Після цього, за погодженням із керівником, студент може передати йому для ознайомлення другий (повторний) варіант своєї кваліфікаційної магістерської роботи або лише ті її частини (фрагменти), до яких були зроблені істотні зауваження.

Результатом цієї роботи має бути остаточний варіант кваліфікаційної магістерської роботи, погоджений з керівником і оформленний відповідно до встановлених вимог. Разом із відгуком керівника, двома рецензіями (внутрішньою та зовнішньою) остаточний варіант кваліфікаційної магістерської роботи подається на кафедру та реєструється у відповідному журналі.

Типові помилки в написанні й оформленні кваліфікаційної магістерської роботи

Зміст роботи не відповідає плану кваліфікаційної магістерської роботи або не розкриває тему повністю чи в її основній частині.

Сформульовані розділи (підрозділи) не відбивають реальну проблемну ситуацію, стан об'єкта.

Мета дослідження не пов'язана з проблемою, сформульована абстрактно та не відбуває специфіки об'єкту та предмету дослідження.

Автор не виявив самостійності, робота є компіляцією або plagiatом.

Аналітичний огляд вітчизняних і зарубіжних публікацій з теми роботи має форму анотованого списку та не відбуває рівня дослідження проблеми.

Не розкрито зміст і організацію особистісного експериментального дослідження (його суть, тривалість, місце виконання, кількість обстежуваних, їх характеристики), поверхово висвітлено стан практики.

Кінцевий результат не відповідає меті дослідження, висновки не відповідають поставленим завданням.

Відсутня доказова база за допомогою методів математичної статистики.

У роботі немає посилань на першоджерела або вказані не ті, з яких запозичений матеріал.

Опис джерел у списку використаної літератури наведено довільно, без додержання вимог державного стандарту.

Як ілюстративний матеріал використано таблиці, діаграми, схеми, запозичені не з першоджерел, а з підручника, навчального посібника, монографії або наукової статті.

Обсяг і оформлення кваліфікаційної магістерської роботи не відповідають вимогам, робота виконана неохайно, з граматичними та стилістичними помилками.

РОЗДІЛ 4

КЕРІВНИЦТВО КВАЛІФІКАЦІЙНОЮ МАГІСТЕРСЬКОЮ РОБОТОЮ ТА ЇЇ ЗАХИСТ

Керівництво кваліфікаційною магістерською роботою здійснюється з метою надання студентові необхідної допомоги в процесі її написання, а також здійснення контролю за дотриманням вимог, що висуваються до кваліфікаційної магістерської роботи. До основних належать такі форми керівництва:

- попередні консультації;
- погодження плану кваліфікаційної магістерської роботи і визначення індивідуального завдання;
- поточні консультації;
- перевірка кваліфікаційної магістерської роботи;
- написання відгуку на кваліфікаційну магістерську роботу;
- консультація з питань захисту кваліфікаційної магістерської роботи в екзаменаційній комісії.

Попередні консультації

Попередні консультації, зокрема, включають:

- загальну консультацію з поясненням основних вимог до кваліфікаційної магістерської роботи на відповідній кафедрі університету (форма виконання, обсяг, терміни написання, особливості змісту окремих розділів тощо);
- поради щодо бібліографії (необхідний обсяг нормативного матеріалу, основні монографічні роботи з теми, останні публікації в періодиці, зарубіжні джерела, методика складання списку використаних джерел тощо);
- рекомендації щодо використання в кваліфікаційній магістерській роботі матеріалів практики (насамперед неопублікованих) та інших матеріалів ілюстративного характеру.

У результаті попередніх консультацій студент має одержати чіткі й конкретні орієнтири щодо того, що таке кваліфікаційна магістерська робота і що він, має зробити на початковому етапі її написання.

Погодження плану кваліфікаційної магістерської роботи та визначення індивідуального завдання

Як правило, ця форма керівництва кваліфікаційною магістерською роботою передбачає:

- рекомендації студенту щодо опрацювання джерел, необхідних для складання плану кваліфікаційної магістерської роботи;
- ознайомлення із запропонованим студентом планом кваліфікаційної магістерської роботи;
- оцінка запропонованого плану;
- у разі потреби, формулювання зауважень і пропозицій щодо плану та їх обговорення із студентом.

У результаті на цьому етапі повинен бути вироблений і узгоджений основний варіант (кілька варіантів) плану кваліфікаційної магістерської роботи. Згідно з планом роботи керівник дає студенту індивідуальне завдання. Приклад оформлення індивідуального завдання наведений у Додатку Б

Поточні консультації

Поточні консультації проводяться під час проходження студентом практики та безпосереднього написання ним кваліфікаційної магістерської роботи та можуть стосуватися:

- узагальнення практики й опрацювання інших матеріалів (розробка та заповнення анкет, методика узагальнення, робота з архівними матеріалами тощо);

- використання практичних матеріалів у кваліфікаційній магістерській роботі (наведення витягів з процесуальних документів, статистичних даних, окремих положень з узагальнень практики тощо);

- уточнення позиції студента щодо окремих спірних питань, які розглядаються в кваліфікаційній магістерській роботі.

У результаті поточних консультацій студент має одержати від керівника конкретну допомогу у вирішенні питань, що виникають у нього в процесі створення першого варіанта кваліфікаційної магістерської роботи.

Перевірка кваліфікаційної магістерської роботи

Перевірка кваліфікаційної магістерської роботи починається з перевірки підготовленого студентом її першого варіанта. За домовленістю між керівником і студентом це може бути поетапна перевірка окремих розділів роботи, що здійснюється у процесі її написання, або перевірка першого варіанта роботи загалом.

Ознайомлюючись з текстом відповідного розділу, керівник формулює конкретні зауваження й інші міркування на полях чи на окремому аркуші. Він дає загальну оцінку розділу, де, зокрема, вказує:

- якою мірою поданий варіант відповідає вимогам до кваліфікаційної магістерської роботи;

- зауваження, що, на думку керівника, обов'язково повинні бути враховані студентом при доопрацюванні;

- зауваження та рекомендації, що бажано врахувати для підвищення рівня кваліфікаційної магістерської роботи.

Після доопрацювання студент повторно подає керівнику, як правило, лише ті частини кваліфікаційної магістерської роботи, яких безпосередньо стосувались зауваження та рекомендації. Керівник, у разі потреби, формулює нові зауваження та рекомендації.

Якщо студент відмовляється враховувати зауваження чи рекомендації керівника кваліфікаційної магістерської роботи, останній попереджає студента про те, які наслідки, на його думку, це матиме: негативний відгук, негативна

рецензія, зниження оцінки кваліфікаційної магістерської роботи під час її захисту, можливий не допуск до захисту тощо.

Результатом перевірки керівником одного чи кількох варіантів кваліфікаційної магістерської роботи мають бути конкретні висновки щодо відповідності поданого варіанту встановленим вимогам.

Написання відгуку на магістерську роботу

Після подання студентом остаточного варіанта кваліфікаційної магістерської роботи керівник пише офіційний відгук на роботу. Зміст відгуку залежить від конкретних висновків, які керівник зробив після перевірки остаточного варіанта кваліфікаційної магістерської роботи.

Якщо поданий варіант, на думку керівника, повністю відповідає вимогам до кваліфікаційної магістерської роботи, він у загальній формі визначає це у відгуку та робить висновок щодо можливості допущення роботи до захисту на екзаменаційній комісії.

Якщо поданий варіант, на думку керівника, в основному відповідає вимогам до кваліфікаційної магістерської роботи, він зазначає це у відгуку. Водночас керівник може навести конкретні недоліки поданого варіанта роботи, а також вказати, які його зауваження не були враховані студентом. Наприкінці відгуку керівник робить висновок щодо можливості допущення поданого варіанта магістерської роботи до захисту на екзаменаційній комісії.

Якщо поданий варіант, на думку керівника, загалом не відповідає вимогам до кваліфікаційної магістерської роботи, він зазначає це у відгуку. Водночас керівник зобов'язаний навести найістотніші недоліки поданого варіанта, а також вказати, які його зауваження не були враховані студентом. Наприкінці відгуку керівник робить висновок щодо неможливості допущення поданого варіанта кваліфікаційної магістерської роботи до захисту на екзаменаційній комісії.

Наявність відгуку на магістерську роботу є необхідним для прийняття рішення завідувачем кафедри про її допущення чи недопущення до захисту на екзаменаційній комісії.

Консультація з питань захисту кваліфікаційної магістерської роботи на екзаменаційній комісії

Така консультація проводиться на прохання студента після його ознайомлення з рецензією (відгуком) на кваліфікаційну магістерську роботу. Вона, зокрема, включає:

- ознайомлення студента із загальними вимогами щодо його виступу на засіданні екзаменаційній комісії (план, обсяг виступу, на що потрібно звернути особливу увагу тощо);

- пояснення характеру та форми відповідей на можливі запитання після виступу на засіданні екзаменаційної комісії;

- рекомендації щодо відповідей на зауваження рецензента, які є дискусійними. У результаті консультації студент повинен отримати конкретні рекомендації щодо захисту ним кваліфікаційної магістерської роботи на засіданні екзаменаційної комісії.

Рецензування кваліфікаційної магістерської роботи

Рецензування кваліфікаційної магістерської роботи є її перевіркою фахівцем з відповідної навчальної дисципліни. Мета перевірки полягає в:

•визначені позитивних аспектів та (або) недоліків кваліфікаційної магістерської роботи, що рецензується;

•встановленні ступеня відповідності кваліфікаційної магістерської роботи вимогам до такого виду робіт у закладі вищої освіти;

•рекомендаціях екзаменаційній комісії щодо конкретної оцінки (можливих варіантів оцінки) кваліфікаційної магістерської роботи.

Рецензування кваліфікаційної магістерської роботи відбувається в кілька етапів:

•ознайомлення з текстом кваліфікаційної магістерської роботи та виявлення її конкретних недоліків;

•формулювання конкретних зауважень і висновків щодо кваліфікаційної магістерської роботи;

•написання рецензії на кваліфікаційну магістерську роботу.

Рецензування кваліфікаційної магістерської роботи доручається висококваліфікованим фахівцям (викладачам і науковцям) закладу вищої освіти, провідним спеціалістам виробничих, наукових і проектних організацій. Рецензія повинна містити оцінку кваліфікаційної магістерської роботи за прийнятою шкалою оцінки знань.

Ознайомлення з текстом кваліфікаційної магістерської роботи та виявлення її конкретних недоліків

Цей етап передбачає прочитання кваліфікаційної магістерської роботи, у процесі якого, рецензент має встановити та зафіксувати позитивні аспекти та конкретні недоліки, які, на його думку, наявні в кваліфікаційній роботі.

Наслідком етапу є повне відображення в рецензії позиції рецензента щодо позитивних і негативних положень, що наявні в кваліфікаційній магістерській роботі.

Формулювання загальних зауважень і висновків щодо кваліфікаційної магістерської роботи

Рецензент має визначити позитивні аспекти кваліфікаційної магістерської роботи, зокрема глибину та самостійність дослідження, опанування спеціальною літературою, використання матеріалів практики, наявність висновків і пропозицій практичного характеру, коректне використання запозичених джерел тощо.

Конкретні недоліки, виявлені рецензентом на попередньому етапі, повинні в подальшому систематизуватися. За характером і змістом вони можуть розглядатись як недоліки:

•теоретичного характеру - неповнота чи поверховість розгляду окремих питань, компілятивний характер роботи, суперечливість позицій автора, хибна

оцінка існуючих теоретичних положень, відсутність власних висновків і пропозицій тощо;

•технічного характеру - неповне чи неточне наведення в кваліфікаційній магістерській роботі назв та окремих положень нормативних актів, неточний їх переклад, неправильне посилання на джерела їх опублікування тощо;

•редакційного характеру - неправильні чи неточні посилання на літературні джерела, орфографічні та пунктуаційні помилки.

Окрім зазначених, можуть бути виявлені й інші недоліки - порушення загальних вимог до кваліфікаційної магістерської роботи (перевищення обсягу, відсутність обов'язкових складових змісту, недоліки в зовнішньому оформленні тощо).

Наслідком цього етапу повинно стати формування у рецензента позиції щодо позитивних аспектів і недоліків кваліфікаційної магістерської роботи, які, на його думку, тією чи іншою мірою впливають на її оцінку.

Рецензія на кваліфікаційну магістерську роботу

Рецензія на кваліфікаційну магістерську роботу - це письмовий виклад рецензентом своїх зауважень, висновків і пропозицій, які повинні бути враховані при захисті магістерської роботи на екзаменаційній комісії.

Форма написання рецензії довільна, проте окремі моменти є обов'язковими:

•позиція рецензента щодо актуальності вибраної студентом теми;

•оцінка рецензентом визначених студентом предмета та меж дослідження, запропонованого ним плану (змісту) кваліфікаційної магістерської роботи;

•висновок рецензента щодо наявності в роботі позитивних аспектів (переваг);

•узагальнений виклад переваг із відповідною їх конкретизацією;

•висновок рецензента щодо наявності в кваліфікаційній магістерській роботі недоліків;

•виклад недоліків у систематизованому вигляді з відповідними конкретними прикладами;

•визначення впливу переваг і недоліків на остаточну оцінку кваліфікаційної магістерської роботи;

•остаточний висновок щодо ступеня відповідності кваліфікаційної магістерської роботи вимогам, що висуваються до такого виду робіт: "повністю відповідає", "загалом відповідає", "повністю не відповідає";

•пропозиції щодо можливої конкретної оцінки кваліфікаційної магістерської роботи (можливих варіантів такої оцінки) з урахуванням її захисту на засіданні екзаменаційної комісії - "відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно".

Рецензія може бути написана рецензентом власноруч або надрукована з обов'язковим зазначенням дати її написання та особистим підписом рецензента.

Порядок надання кваліфікаційної магістерської роботи до екзаменаційної комісії та їх захист

До Атестації допускаються студенти, які успішно виконали всі вимоги навчального плану зі спеціальності відповідного рівня вищої освіти (не мають академічної заборгованості, успішно пройшли попередній захист), опублікували тези та наукову статтю.

Завершену та належним чином оформлену роботу, магістр, подає науковому керівникові для перевірки змісту, структури й оформлення роботи у строки, визначені в завданні на виконання кваліфікаційної магістерської роботи, але не пізніше **15 днів** до засідання екзаменаційної комісії із захисту.

Рецензія на кваліфікаційну магістерську роботу, що підписується рецензентом і завіряється печаткою установи, де він працює, подається не пізніше як за **5 днів** до захисту. У рецензії визначається відповідність змісту роботи обраній темі, повнота розв'язання поставлених питань, наявність матеріалів власних спостережень, реальність і практична цінність розроблених заходів тощо. Без зовнішньої рецензії кваліфікаційна магістерська робота до захисту не допускається.

Осіб, що рецензують магістерські роботи (рецензентів) призначають наказом по інституту. Рецензувати роботи можуть виключно викладачі, що мають наукові ступені докторів та кандидатів наук.

Окрім того, обов'язковим для кваліфікаційних магістерських робіт є її рецензування. Рецензія є необхідним елементом творчих дебатів на захисті, гарантам точного та повного виконання встановлених вимог до кваліфікаційної магістерської роботи. Від ретельності експертизи, проведеної рецензентом, аргументованості та повноти його висновків великою мірою залежить оцінка кваліфікаційної магістерської роботи екзаменаційною комісією, об'єктивність рішення щодо оцінювання кваліфікаційної магістерської роботи. Критичний підхід до кваліфікаційної магістерської роботи - головний критерій високого професіоналізму рецензента й доконечна умова конструктивної дискусії під час захисту.

Оцінка обґрунтованості окремих положень кваліфікаційної магістерської роботи, їх достовірності й новизни повинна бути об'єктивною та відбивати як позитивні, так і негативні сторони праці, зокрема рецензент має наголосити на ключових проблемах, звернути увагу на висновки та твердження, що викликають сумніви й можуть слугувати підґрунтям дискусії під час захисту кваліфікаційної магістерської роботи. Рецензент оцінює висновки студента та вказує можливі конкретні шляхи використання результатів дослідження.

Можливі випадки, коли за наявності в кваліфікаційній магістерській роботі таких рис, як актуальність теми та практична її значущість, рецензент не вважає рівень роботи таким, що відповідає встановленим критеріям, тобто не рекомендує присвоїти студентові відповідну кваліфікацію. У цьому разі, в рецензії треба відзначити позитивні результати роботи.

Якщо оцінка кваліфікаційної магістерської роботи позитивна, рецензія додається до зшитої кваліфікаційної роботи в одному примірнику, якщо негативна - у двох примірниках.

Рецензії повинні бути особисто підписані рецензентом, а підпис скріплений печаткою установи де працює рецензент.

Таким чином, при рецензуванні кваліфікаційної магістерської роботи рекомендується визначити: новизну постановки та розробки питання; використання сучасних методів дослідження; аргументованість висновків і обґрунтованість пропозицій; особисту участь студента у теоретичній обробці отриманих результатів, формулюванні наукового положення /ідеї/ методиці; вміння магістрата чітко, грамотно й аргументовано викладати матеріал, правильно оформлювати його тощо. Рецензії надаються письмово і повинні містити загальний висновок щодо рекомендації до захисту.

До захисту кваліфікаційної магістерської роботи на кафедру студенти здають:

- 1) кваліфікаційну магістерську роботу та заповнене завдання з усіма підписами та висновком наукового керівника;
- 2) зовнішню рецензію;
- 3) відгук керівника кваліфікаційної магістерської роботи;
- 5) довідку про впровадження результатів дослідження.

За рішенням кафедри здійснюється попередній захист кваліфікаційних магістерських робіт.

Студенти, кваліфікаційні магістерські роботи яких на попередньому захисті були оцінені позитивно, допускаються до захисту на засіданні екзаменаційної комісії. Кваліфікаційна магістерська робота має бути представлена екзаменаційній комісії **не менш ніж за три дні до захисту**.

Якщо робота не допущена до захисту, питання вирішується на засіданні кафедри, де заслуховується пояснення студента, а також надається висновок наукового керівника.

Підготовка та захист кваліфікаційної магістерської роботи

У процесі підготовки кваліфікаційної магістерської роботи студент готовує:

1. Анотацію до магістерської роботи (*кінець листопада 9 семестру*).
2. Тези (до 5 сторінок) за результатами РОЗДІЛУ 1 (*до січня 10 семестру*).
3. Виступ на Студентську наукову конференцію «Перші кроки у науку» з презентацією результатів емпіричного дослідження (*травень 10 семестру*)
4. Наукову статтю (10-14 сторінок) у співавторстві з науковим керівником (*до вересня 11 семестру*).

Після попереднього захисту кваліфікаційної магістерської роботи, її оформлення та отримання необхідних рецензій (внутрішньої, зовнішньої рецензій та відгуку наукового керівника) студент допускається до захисту, який проходить перед екзаменаційною комісією на відкритому засіданні.

Для доповіді студенту відводиться до 15 хвилин.

Захист магістерської роботи містить:

– доповідь студента (до 15 хвилин);

– відповідь студента на запитання членів екзаменаційної комісії. Запитання можуть стосуватися теми обраної роботи і носити загальний характер – у межах дисциплін спеціальності та спеціалізації, які опановувались студентом під час навчання;

- з дозволу голови екзаменаційної комісії запитання можуть задавати всі присутні на захисті;
- після відповідей на запитання заслуховуються або зачитуються відгуки наукового керівника та рецензентів (головою чи одним із членів комісії);
- відповідь випускника на висловлені у відгуку та рецензіях зауваження;
- оцінка кваліфікаційної магістерської роботи окремо кожним членом екзаменаційної комісії;
- підсумкове оцінювання та рішення екзаменаційної комісії про оцінку знань при захисті кваліфікаційної магістерської роботи .

При обговоренні оцінки враховуються:

- логіка і науковість виступу студента перед членами екзаменаційної комісії;
- ступінь складності і актуальності соціально-педагогічної проблеми;
- теоретична і практична значущість магістерської роботи;
- ясність викладення, самостійність судження, володіння матеріалом;
- вміння студента відповідати на запитання та зауваження;
- оформлення роботи;
- характеристики роботи, представлені в рецензіях.

Після підписання відповідних протоколів членами екзаменаційної комісії оголошуються результати захисту.

Текст кваліфікаційної магістерської роботи та виступ студента є підставою для попередніх висновків членів екзаменаційної комісії щодо оцінки магістерської роботи, сумлінності та самостійності студента в роботі над обраною темою дослідження.

Захист кваліфікаційної магістерської роботи відбувається прилюдно на засіданні екзаменаційної комісії. Зміст і якість ілюстративного матеріалу, а також підготовлену доповідь студента попередньо перевіряє науковий керівник.

Виступ студента

Доповідь повинна бути стислою та змістовою. На початку потрібно назвати тему кваліфікаційної магістерської роботи, охарактеризувати її актуальність і об'єкт дослідження. Більшу частину доповіді треба приділити розкриттю сучасного стану вузлових питань роботи (недоліки, виявлені в ході дослідження та аналізу), суті заходів, запропонованих магістром для усунення недоліків та оцінити вірогідну ефективність пропонованих рекомендацій. Під час доповіді треба використовувати ілюстративний матеріал, пояснюючи його зміст членам комісії та присутнім на захисті роботи. Демонстрацію ілюстративного матеріалу доцільно проводити за допомогою мультимедіа.

Магістерська робота повинна продемонструвати уміння автора стисло, логічно, аргументовано та послідовно викладати матеріал.

Запитання та відповіді

Після виступу студент повинен відповісти на запитання, що можуть бути поставлені йому присутніми. Ставити запитання мають право голова (головуючий на засіданні) та члени екзаменаційної комісії, а з дозволу голови

(головуючого на засіданні) екзаменаційної комісії й інші присутні особи. Запитання повинні стосуватися змісту чи форми кваліфікаційної магістерської роботи, а також окремих положень, сформульованих студентом під час його виступу на засіданні екзаменаційної комісії.

Відповіді на запитання мають бути короткими, аргументованими, чіткими та конкретними. Вони повинні показати рівень загальної професійної грамотності студента і рівень його підготовки за вибраною спеціалізацією.

Відповіді під час захисту кваліфікаційної магістерської роботи сприяють поглибленню висновків, які роблять члени екзаменаційної комісії після виступу студента.

Виступи інших осіб

На засіданні екзаменаційної комісії може виступати керівник магістерської роботи, а з дозволу голови (головуючого на засіданні) екзаменаційної комісії й інші особи - керівник переддипломної практики студента, керівник наукового студентського гуртка чи наукової платформи, член екзаменаційної комісії тощо. У своїх виступах вони можуть зупинитися на окремих позитивних чи негативних моментах магістерської роботи, вказати на її наукову цінність чи недоліки, звернути увагу на особливості, що були наявні під час написання магістерської роботи та її захисту на засіданні екзаменаційної комісії.

Завершуватись такі виступи повинні конкретними пропозиціями щодо врахування в остаточній оцінці магістерської роботи тих чи інших "особливих зауважень".

Виступи на засіданні екзаменаційної комісії інших осіб надають членам екзаменаційної комісії повнішу інформацію про індивідуальні особливості написання та захисту магістерської роботи, допомагають визначити позицію щодо можливості врахування цих особливостей при остаточній оцінці роботи.

Відповіді студента на зауваження рецензента та інших осіб

Відповідаючи, студент повинен чітко визначити свою позицію по суті зроблених йому зауважень. Для цього він має здійснити певне узагальнення і вирішити з якими зауваженнями треба безумовно погодитися; які зауваження є спірними і чому; які зауваження він не приймає і на яких підставах.

Відповіді студента мають бути конкретними, обґрунтованими, коректними і по можливості короткими. Такі відповіді дають змогу членам екзаменаційної комісії переконатись у здатності студента самокритично реагувати на зауваження, його вмінні вести дискусію.

Оцінка кваліфікаційної магістерської роботи

Кожний член екзаменаційної комісії самостійно приймає рішення щодо оцінки кваліфікаційної магістерської роботи з урахуванням як особистого ознайомлення, так і з огляду на її захист, і на закритому засіданні ця оцінка повідомляється іншим членам екзаменаційної комісії. Рішення щодо остаточної оцінки приймається після обговорення більшістю голосів членів екзаменаційної комісії. Кожний член екзаменаційної комісії у разі незгоди з остаточною оцінкою

має право на окрему думку, яку він може записати в протоколі екзаменаційної комісії.

Таблиця 4.1.
Критерії оцінювання кваліфікаційної магістерської роботи

Критерії оцінювання	Рівень відповідності до критерію (бали)			Максимальна кількість балів за критеріями
	<i>Низький</i>	<i>Середній</i>	<i>Високий</i>	
Відповідність назви змісту роботи	0-3	4-7	8-10	10
Обґрунтованість актуальності дослідження	0-1	2-3	4-5	5
Науковість визначення об'єкта, предмета і мети дослідження	0-1	2-3	4-5	10
Використання сучасної вітчизняної та зарубіжної літератури для аналізу проблеми у теоретичній частині	0-1	2-3	4-5	5
Дотримання стилістичних норм наукової мови	0-1	2-3	4-5	5
Змістовна відповідність теоретичної і практичної частин роботи	0-3	4-7	8-10	10
Адекватність застосованих методів та методик дослідження	0-3	4-7	8-10	10
Наявність математико-статистичного аналізу даних (чи якісного аналізу відповідно до специфіки роботи)	0-3	4-7	8-10	10
Повнота висновків та рекомендацій за результатами дослідження	0-3	4-7	8-10	10
Відповідне до вимог оформлення роботи	0-1	2-3	4-5	5
Аргументованість усного захисту результатів дослідження	0-1	2-3	4-5	5
Компетентність у відповідях на запитання при захисті результатів дослідження	0-1	2-3	4-5	5
Разом:				100

Рішення екзаменаційної комісії про оцінку знань при захисті кваліфікаційної магістерської роботи, а також при присвоєння студентам кваліфікації та видання випускникам дипломів (загального зразка чи з відзнакою) приймається на закритому засідання комісії відкритим голосуванням простою більшістю голосів членів комісії, які брали участь в її засіданні. У разі однакової кількості голосів, голос голови екзаменаційної комісії є вирішальним.

Повторний захист кваліфікаційної магістерської роботи з метою підвищення оцінки не дозволяється.

Оцінювання результатів захисту кваліфікаційних магістерських робіт здійснюється у порядку, передбаченому в закладі вищої освіти системою контролю знань за 100 бальною шкалою:

Таблиця 4.2.
Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оценка	Оцінка за 100- балльною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Студентам, отримали позитивні оцінки за передбаченими програмою підготовки форми атестації, рішенням Екзаменаційної комісії присуджується ступінь вищої освіти, присвоюється кваліфікація відповідно до отриманої спеціальності та видається диплом встановленого зразка.

Апеляція рішення Екзаменаційної комісії

У випадку незгоди з оголошеною оцінкою, випускник має право подати апеляцію. Апеляція на ім'я ректора подається ректору або проректору з науково-методичної роботи. Апеляція подається в день проведення захисту кваліфікаційної магістерської роботи з обов'язковим повідомленням директора Інституту.

У випадку надходження апеляції розпорядженням ректора створюється комісія для розгляду апеляції. Головою комісії призначається проректор, директор Інституту, їх заступники або завідувач науково-методичного центру стандартизації та якості освіти. Склад комісії затверджується розпорядженням ректора.

Комісія розглядає апеляцію випускників щодо порушення процедури захисту кваліфікаційної магістерської роботи, що могло негативно вплинути на оцінку екзаменаційної комісії.

Комісія не розглядає порушень правил проведення захисту кваліфікаційних магістерських робіт випускником.

Апеляція розглядається протягом трьох календарних днів після її подачі.

У випадку встановлення комісією порушення процедури проведення атестації, яке вплинуло на результат оцінювання, комісія пропонує ректору скасувати відповідне рішення Екзаменаційної комісії і провести повторне засідання Екзаменаційної комісії у присутності представників комісії з розгляду апеляції.

Незадовільна оцінка

Якщо студент отримав незадовільну оцінку на захисті кваліфікаційної магістерської роботи, він відраховується з закладу вищої освіти. Йому видається академічна довідка встановленого зразка.

У випадках, коли захист кваліфікаційної магістерської роботи визнається незадовільним, Екзаменаційна комісія встановлює, чи може студент подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену відповідною кафедрою, у наступному навчальному році.

Форс-мажорні обставини

Якщо студент не з'явився на засідання Екзаменаційної комісії та не захистив кваліфікаційну магістерську роботу, в протоколі зазначається, що він є неатестованим у зв'язку з неявкою на засідання. Якщо студент не з'явився на засідання екзаменаційної комісії з поважної причини, що підтверджується відповідними документами, йому може бути встановлена інша дата захисту кваліфікаційної магістерської роботи під час роботи Екзаменаційної комісії.

РОЗДІЛ 5

ОФОРМЛЕННЯ ТА ФОРМИ ВПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Наукова стаття – є одним із видів публікацій, в якій подаються проміжні або кінцеві результати, висвітлюються конкретні окремі питання за темою дослідження, фіксується науковий пріоритет автора, робить її матеріал надбанням фахівців.

Наукова стаття подається до редакції в завершенному вигляді відповідно до вимог, які публікуються в окремих номерах журналів або збірниках у вигляді пам'ятки автору. Оптимальний обсяг наукової статті (0,5 – 0,7 авт. арк.).

Рукопис статті повинен мати повну назву роботи прізвище та ініціали автора, анотацію (на окремій сторінці), список використаної літератури.

Стаття має просту структуру:

- вступ (постановка наукової проблеми, актуальність, зв'язок з найважливішими завданнями, що постають перед Україною, значення для розвитку певної галузі науки і практики – 1 абзац або 5-10 рядків);
- основні дослідження та публікації з проблеми за останній час, на яких спирається автор, виділення невирішених питань, яким присвячена стаття (0,5 - 2 сторінки машинописного тексту);
- формулювання мети статті (постановка завдання) – висловлюється головна ідея даної публікації, яка суттєво відрізняється від сучасних уявлень про проблему, доповнює або поглиблює вже відомі підходи; звертається увага на введення до наукового обігу нових фактів, висновків, рекомендацій, закономірностей або уточнення відомих раніше, але недостатньо вивчених. Мета статті випливає з постановки наукової проблеми та огляду основних публікацій з тем (1 абзац, або 5-10 рядків);
- виклад змісту власного дослідження – основна частина статті. В ній висвітлюються основні положення і результати наукового дослідження, особисті ідеї, думки, отримані наукові факти, програма експерименту. Аналіз отриманих результатів, особистий внесок автора в реалізацію основних висновків тощо (5-6 сторінок);
- висновок, в якому сформулюється основний умовивід автора, зміст висновків і рекомендацій, їх значення для теорії і практики, суспільна значущість та перспективи (1/3 сторінки).

Відповідно до постанови Президії ВАК України від 15.01.2003 р. №705/1 наукові статті зараховуються як фахові при наявності таких необхідних елементів: постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями; аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття; формулювання цілей статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням

отриманих наукових результатів; висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

При написанні наукової статті слід дотримуватись певних правил:

- у правому верхньому куті розміщується прізвище та ініціали автора; за необхідністю вказуються відомості, що доповнюють дані про автора;
- назва статті стисло відбиває її головну ідею, думку (краще до п'яти слів);
- ініціали ставлять перед прізвищем;
- слід уникати стилю наукового звіту;
- недоцільно ставити риторичні запитання; більше користуватись розповідними реченнями;
- не перевантажувати текст цифрами при переліках тих чи інших думок, положень, вимог;
- прийнятним у тексті є використання словосполучень переліку: «спочатку», «зрозуміло що», «на початку», «спершу», «потім», «дійсно», «далі», «нарешті», «по-перше», «по-друге», «можливо», «задумкою», «заданими», «між іншим», «в зв'язку з тим», «на відміну», «поряд з цим», тощо.
- цитати в статті використовуються не часто (можна в дужках зробити посилання на вченого, який вперше дослідив проблему);
- усі посилання на авторитети подаються на початку статті, основний обсяг присвячується викладу власних думок автора;
- стаття має завершуватись конкретними висновками і рекомендаціями та додається список використаних джерел.

Рукопис статті підписується автором і подається (разом з дискетою) до редакції у двох примірниках. В окремих випадках в науковій статті до фахових видань дається анотація (резюме) українською, російською і англійською мовами.

Вони є свідченням апробації науково-дослідної роботи. Слід сказати, що апробація наукової роботи на наукових конференціях, семінарах, є обов'язковою при написанні магістерської роботи

Тези (від *thesis* – положення, твердження) – це коротко, точно, послідовно сформульовані ідеї, думки, положення наукової доповіді, повідомлення, статті або іншої наукової праці.

Тези доповіді – це опубліковані на початку наукової конференції (з'їзду, симпозіуму) матеріали попереднього характеру, що містять виклад основних аспектів наукової доповіді.

Обсяг тез може бути в межах 2-3 сторінки машинописного тексту через 1,5-2 інтервали.

Алгоритм тези можна подати так:

теза – обґрунтування – доказ – аргумент – результат – перспектива.

Тези доповіді, будь-якої наукової публікації оформляють згідно до вимог:

- у правому верхньому куті розміщують прізвище автора та його ініціали та доповнюють відомостями про нього;
- назва тез доповіді коротко відображає головну ідею, думку, положення (2-5 слів);

- послідовність викладу змісту може бути наступна: актуальність, проблеми; стан розробки проблеми в науці і практиці; основна ідея, положення, висновки дослідження; основні результати та їх практичне значення. В тезах зазвичай не використовують цитати, цифровий матеріал.

Формулюванняожної тези починається з нового рядка, кожна теза має самостійну думку, висловлену в одному або кількох реченнях.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бюлєтень ВАК України. Київ, 2009, № 5.
2. Бюлєтень ВАК України. Київ, 2008, № 3, с. 9-13.
3. Національний стандарт України ДСТУ 8302:2015.
4. Електронний ресурс. Вимоги до оформлення списку використаних джерел з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015. URL: http://il.kubg.edu.ua/images/2018-2019/KSPSR/pryklad_oformlennya_literatury.pdf (Дата звернення 23.03.2020 року)
5. Електронний ресурс. Springer Style. URL: <http://resource-cms.springer.com/springer-cms/rest/v1/content/51958/data/v1/Guidelines+for+Contributions+to+Major+References+Works>. (Дата звернення 23.03.2020 року).
6. Електронний ресурс. Elsevier Style. URL: <https://www.elsevier.com/journals/learning-and-instruction/0959-4752/guide-for-authors#68000>. (Дата звернення 23.03.2020 року)
7. Електронний ресурс. Приклад оформлення списку використаної літератури стилем APA. URL: http://il.kubg.edu.ua/images/2018-2019/KSPSR/pryklad_oformlennya_literatury.pdf. (Дата звернення 23.03.2020 року).
8. Електронний ресурс. Вимоги до написання магістерських робіт студентів спеціальності 231 «Соціальна робота» освітніх програм 231.00.01 «Соціальна робота», 231.00.02 «Соціальна педагогіка», 231.00.03 «Моніторинг і оцінка соціальних програм», Інститут людини Київського університету імені Бориса Грінченка: кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи. URL: <http://il.kubg.edu.ua/struktura/kafedry-instytutu/kafedra-sotsialnoi-pedahohiky-ta-sotsialnoi-roboty/navchalno-metodychna-robota/1869-metodychni-rekomendatsii-do-napysannia-mahisterskykh-robhit.html> (Дата звернення 01.04.2020 року).
9. Електронний ресурс. Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії. URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vdd/documents/rozdil_10/nakaz_58_27.02.2015.pdf (Дата звернення 20.04.2020 року)

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Міністерство освіти та науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут людини
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

АДАПТАЦІЯ ПЕРШОКЛАСНИКІВ ДО УМОВ ЗАКЛАДУ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

студентки VI курсу
групи СПм-1-19-1.4д
другого (магістерського) освітнього
рівня
Варченко Олесі Михайлівні

Науковий керівник:
Спіріна Тетяна Петрівна, доцент,
кандидат педагогічних наук

Київ – 2020

ДОДОТОК Б

**Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут людини
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи**

**Завдання
на кваліфікаційну магістерську роботу**

ПІБ студента	
Тема кваліфікаційної магістерської роботи	Zатвердження теми магістерської роботи рішенням Вченої ради Інституту людини від « ____ » « _____ » 20 ____ р., протокол № ____
Контактний номер телефону студента	
ПІБ наукового керівника	
Контактний номер телефону наукового керівника	
Консультаційний день (години) наукового керівника	<i>9-й семестр:</i> <i>10-й семестр:</i> <i>11-й семестр:</i>

Науковий керівник

(підпис)

Студент

(підпис)

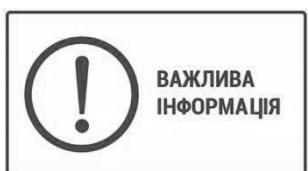
ДОДАТОК В

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН-ГРАФІК ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

№ п/п	Перелік робіт	Орієнтовані строки виконання	Погоджені додаткові строки
1.	Ознайомлення із орієнтовною тематикою кваліфікаційних магістерських робіт	<i>перший тиждень вересня 9 семестру</i>	
2.	Консультації з науковим керівником	<i>мінімум 1 раз на місяць</i>	
3.	Уточнення (у разі потреби) теми кваліфікаційної магістерської роботи	<i>до 1 жовтня 9 семестру</i>	
4.	Складання бібліографічного списку наявних джерел з обраної тематики	<i>жовтень-грудень 9 семестру</i>	
5.	Опрацювання літератури з теми кваліфікаційної магістерської роботи	<i>жовтень-грудень 9 семестру</i>	
6.	Складання плану / змісту кваліфікаційної магістерської роботи	<i>жовтень 9 семестру</i>	
7.	Розробка науково-категоріального апарату: об'єкта, предмета, мети, завдань дослідження	<i>жовтень 9 семестру</i>	
8.	Написання теоретичної частини кваліфікаційної магістерської роботи / РОЗДІЛ 1	<i>до 10 грудня 9 семестру</i>	
9.	Розробка програми / методики емпіричного дослідження	<i>до 1 лютого 10 семестру</i>	
10.	Проведення емпіричного дослідження за розробленою методикою	<i>до 1 квітня 10 семестру</i>	
11.	Опис результатів емпіричного дослідження (за результатами констатувального етапу експерименту)	<i>до 1 травня 10 семестру</i>	
12.	Підготовка матеріалів формувального етапу експерименту	<i>до 1 вересня 11 семестру</i>	
13.	Здійснення формувального етапу експерименту	<i>до 1 жовтня 11 семестру</i>	
14.	Аналіз результатів, отриманих під час дослідження, і представлення їх у РОЗДІЛІ 2	<i>до 1 жовтня 11 семестру</i>	
15.	Формульовання ЗАГАЛЬНИХ ВИСНОВКІВ роботи відповідно до поставлених завдань	<i>до 1 листопада 11 семестру</i>	
16.	Оформлення магістерської роботи відповідно вимог	<i>до 1 листопада 11 семестру</i>	
17.	Подання роботи на рецензування	<i>перший тиждень листопада 11 семестру</i>	
18.	Проведення остаточного редактування кваліфікаційної магістерської роботи	<i>до 10 листопада 11 семестру</i>	
19.	Подача готової роботи на кафедру	<i>до 10 листопада 11 семестру</i>	

20.	Підготовка доповіді та презентації до захисту кваліфікаційної магістерської роботи	до 10 грудня 11 семестру	
-----	--	-----------------------------	--

Продовження додатку В

У грудні 9 семестру відбудеться слухання проміжних результатів роботи над магістерським дослідженням на засіданні кафедри.

На початку лютого 10 семестру відбудеться слухання програми / методики емпіричного дослідження на засіданні кафедри.

У другий тиждень листопада 11 семестру відбудеться передзахист кваліфікаційної магістерської роботи на засіданні кафедри. До цієї дати робота має бути завершеною. Тільки за цієї умови кафедра приймає рішення про допуск студента до захисту кваліфікаційної магістерської роботи.

«ПОГОДЖЕНО» «__» <u>20</u> р.	
ІІІ студента	ІІІ наукового керівника

(підпис)

(підпис)

ДОДАТОК Г

Алгоритм написання кваліфікаційної магістерської роботи

1. Ознайомлення із орієнтовною тематикою кваліфікаційних магістерських робіт (*перший тиждень вересня 9 семестру*).
2. Консультації з науковим керівником (*протягом усього періоду написання магістерської роботи, але не менше 1 разу на місяць*).
3. Уточнення (у разі потреби) теми магістерської роботи (*до 1 жовтня 9 семестру*) та затвердження Завдання на виконання магістерської роботи й узгодження календарного плану-графіку⁵ (Додаток А).
4. Складання бібліографічного списку наявних джерел із обраної тематики (*жовтень 9 семестру*).
5. Опрацювання літератури з теми кваліфікаційної магістерської роботи (*жовтень-грудень 9 семестру*).
6. Складання плану / змісту кваліфікаційної магістерської роботи (*жовтень-грудень 9 семестру*).
7. Розробка науково-категоріального апарату: об'єкта, предмета, мети, завдань дослідження (*жовтень 9 семестру*).
8. Написання теоретичної частини кваліфікаційної магістерської роботи / РОЗДІЛ 1 (*до 10 грудня 9 семестру*)⁶.
9. Розробка програми / методики емпіричного дослідження⁷ (*до 1 лютого 10 семестру*).
10. Проведення емпіричного дослідження за розробленою методикою (*до 1 квітня 10 семестру*).
11. Опис результатів емпіричного дослідження (за результатами констатувального етапу експерименту) (*до 1 травня 10 семестру*).
12. Підготовка матеріалів формувального етапу експерименту (*до 1 вересня 11 семестру*).
13. Здійснення формувального етапу експерименту (*до 1 жовтня 11 семестру*).
14. Аналіз результатів, отриманих під час дослідження, і представлення їх у РОЗДІЛІ 2 (*до 1 жовтня 11 семестру*).
15. Формулювання ЗАГАЛЬНИХ ВИСНОВКІВ роботи відповідно до поставлених завдань (*до 1 листопада 11 семестру*).

⁵Копія Завдання на виконання магістерської роботи з календарним планом-графіком подається на кафедру у перший тиждень жовтня 9 семестру. Оригінал зберігається у студента. Із цим документом студент приходить на консультації до наукового керівника. Науковий керівник робить в ньому необхідні позначки по виконання та корективи. В обов'язковому порядку оригінал документу студент приносить на засідання кафедри.

⁶У грудні 9 семестру відбудеться слухання проміжних результатів роботи над магістерським дослідженням на засіданні кафедри. Запрошення на засідання надсилається на корпоративну пошту студентам.

⁷На початку лютого 10 семестру відбудеться слухання програми / методики емпіричного дослідження на засіданні кафедри. Запрошення на засідання надсилається на корпоративну пошту студентам.

Продовження додатку Г

16. Оформлення кваліфікаційної магістерської роботи відповідно вимог (*до 1 листопада 11 семестру*).
17. Подання кваліфікаційної магістерської роботи на рецензування (*перший тиждень листопада 11 семестру*).
18. Проведення остаточного редактування кваліфікаційної магістерської роботи⁸ і подача готової роботи на кафедру (*до 10 листопада 11 семестру*).
19. Підготовка доповіді та презентації до захисту кваліфікаційної магістерської роботи (*до 10 грудня 11 семестру*).
20. Захист кваліфікаційної магістерської роботи за графіком, оприлюдненого на сайті Інституту людини (*грудень 11 семестру*).

---

⁸У другий тиждень листопада 11 семестру відбудеться передзахист магістерської роботи на засіданні кафедри. До цієї дати робота має бути завершеною. Тільки за цієї умови кафедра приймає рішення про допуск студента до захисту магістерської роботи. Запрошення на засідання надсилається на корпоративну пошту студентам.

ДОДАТОК Д

Правила оформлення кваліфікаційної магістерської роботи

Обсяг	Обсяг основного тексту кваліфікаційної магістерської роботи – від 70 до 80 сторінок. До загального обсягу магістерської роботи не включаються список використаних джерел, додатки, а також таблиці та ілюстрації, які повністю займають площу сторінки.
Інтервал	Роботу друкують на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210 x 297 мм) через 1,5 міжрядкового інтервалу. Абзацний відступ повинен бути однаковим упродовж усього тексту роботи і дорівнювати п'яти знакам.
Шрифт	Word Times New Roman 14 розміру.
Поля	Текст необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм
Заголовки	<p>Заголовки структурних частин роботи «АНОТАЦІЯ», «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу жирним шрифтом. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовку розділу не допускається.</p> <p>Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом повинна дорівнювати 3-4 інтервалам.</p> <p>Кожну структурну частину магістерської роботи («АНОТАЦІЯ», «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ», «ДОДАТКИ») треба починати з нової сторінки.</p>
Нумерація сторінок магістерської роботи	Сторінки роботи слід нумерувати у правому верхньому куті (верхній колонтитул) арабськими цифрами Word Times New Roman 14 розміру без знаку №, додержуючись наскрізної нумерації упродовж усього тексту роботи. Титульний аркуш (перша сторінка роботи) включають до загальної нумерації сторінок магістерської роботи, але на ньому номер сторінки не проставляють, на наступних сторінках номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки у кінці.
	Приклад: див. нумерацію Вимог до написання магістерських робіт студентів спеціальності 231 «Соціальна робота».

Продовження додатку Д

Нумерація структурних частин магістерської роботи	<p>Такі структурні частини, як ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ не мають порядкового номера. Всі аркуші, на яких розміщені згадані структурні частини роботи, нумерують звичайним чином. Розділи, підрозділи, пункти, підпункти роботи слід нумерувати арабськими цифрами.</p> <p>Номер розділу ставлять після слова “РОЗДІЛ”, після номера крапки не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.</p> <p>Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: “2.3.” (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.</p> <p>Пunkти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. В кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: “1.3.2.” (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок пункту. Пункт може не мати заголовка.</p> <p>Підпункти нумерують у межах кожного пункту за такими ж правилами, як пункти.</p>
Нумерація ілюстрацій	<p>Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти) і таблиці необхідно подавати в магістерській роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, які розміщені на окремих сторінках роботи включають до загальної нумерації сторінок.</p> <p>Ілюстрації позначають словом “Рис.” і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: “Рис. 2.1.” (перший рисунок другого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснівальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Якщо в магістерській роботі подано одну ілюстрацію, то її нумерують за загальними правилами.</p>

Нумерація таблиць	Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць поданих у додатках) в межах розділу. В правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис “Таблиця” із зазначенням її номера. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: “Таблиця 2.6” (шоста таблиця другого розділу). Після номеру таблиці крапку не ставлять. Якщо в кваліфікаційній роботі одна таблиця, її нумерують за загальними правилами.
Нумерація формул	Формули в магістерській роботі (якщо їх більше одної) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул пишуть біля правого берега аркуша на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).
Правила оформлення ілюстрацій і посилання на них	<p>Основними видами ілюстративного матеріалу в магістерських роботах є: рисунок, схема, діаграма, графік.</p> <p>При ілюстрації в магістерській роботі потрібно виходити із загального задуму та тематичного плану, щоб уникнути випадкових ілюстрацій, пов’язаних із другорядними деталями тексту. Кожна ілюстрація має відповісти тексту, а текст – ілюстрації. Назви ілюстрацій розміщують після їхніх номерів. Підпис під ілюстрацією складається з наступних елементів: найменування графічного сюжету, що позначається скороченим словом “рис. “, порядкового номеру ілюстрації, який вказується без знаку номера арабськими цифрами, та, тематичного заголовку ілюстрації, що містить текст із якомога стислою характеристикою зображеного.</p> <p>Приклад: Рис. 1.2. Мегафактори як глобальні умови соціалізації</p> <p>Не варто оформлювати посилання на ілюстрації як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де викладається тема, пов’язана з ілюстрацією, і де безпосередньому читачеві треба вказати на неї, розміщують посилання у вигляді виразу у круглих дужках (рис. 1.5)” або зворот типу: “...як це видно з рис. 1.5” або “як це показано на рис. 1.5”.</p> <p>На всі ілюстрації кваліфікаційної роботи повинні бути посилання в тексті. Посилання на ілюстрації роботи вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад, “рис. 1.5”. У повторних посиланнях на таблиці вказувати скорочене слово “дивись”, наприклад: “див. рис. 1.5”.</p>

Продовження додатку Д

Правила оформлення таблиць

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують симетрично до тексту. Назву і слово “таблиця” починають з великої літери. Назву не підкреслюють.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш. При переносі частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово “Таблиця” і номер її вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова “Продовження табл..” і вказують номер таблиці, наприклад: “продовження табл. 1.2”. Таблицю з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну частину під іншою в межах одної сторінки. Якщо рядки таблиці виходять за формат сторінки, то в кожній частині таблиці повторюють її головку; якщо графи таблиці виходять за формат сторінки то в кожній частині таблиці повторюють її боковик. Таблицю з великою кількістю рядків та граф можна друкувати через один інтервал використовуючи шрифти 10, 11, 12 та 13 розмірів. Потрібно використовувати авто формат таблиці “Сітка 1”.

Приклад оформлення таблиці в магістерській роботі

Оцінка визначення поняття “толерантність” студентами Індустріально-педагогічного технікуму		
Рангове місце	Значення	Середній бал (у %)
I	Здатність зрозуміти іншу людину	61
II	Стриманість	53
III	Повага	34
IV	Увічливість	29

На всі таблиці магістерської роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому слово “таблиця” в тексті роботи пишуть скорочено, наприклад: “...в табл.. 2.6”. У повторних посиланнях на таблиці вказувати скорочене слово “дивись”, наприклад: “див. табл. 2.6”.

Загальні правила цитування та посилання на використані джерела

При написанні магістерської роботи студент повинен давати посилання на джерела, матеріали або на окремі результати досліджень на яких розробляються проблеми, задачі, питання, вивченю яких присвячена робота. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність відомостей, отримати необхідну інформацію щодо його змісту, обсягу. Якщо використовують відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, на які дано посилання в кваліфікаційній роботі.

Посилання в тексті роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань (порядковий номер у Списку використаних джерел), виділеним двома квадратними дужками, наприклад, “... у працях [1-7] ...”

Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого друкованого твору слід наводити цитати. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни запропоновані іншими авторами, не виділяються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз “так званий”;

б) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело.

Приклад оформлення прямого цитування в магістерській роботі

19

Статеві та гендерні ролі тісно пов'язані зі статевою та гендерною ідентичністю особистості. П. П. Горностай підкреслює „особливості рольової соціалізації полягають не лише в засвоєнні суспільних очікувань щодо соціальних ролей, а й у формуванні психологічних ролей, як особистісних, так і соціальних” [38, с.132].

в) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь якому місці цитати (на

початку, всередині, на кінці). Якщо перед випущеним текстом стояв розділовий знак, то він не зберігається;

17

Приклад оформлення цитування, при скороченні авторського тексту

19

Відповідно до науки про мир, що активно розвивається із середини ХХ століття, “образи ворога”, що супроводжували, а нерідко й викликали війни, формувалися або під впливом цілеспрямовано перекручені інформації, або в результаті незнання народами один одного. Як справедливо помітив російський просвітитель В. Маліновський, ненависть є “.....величезне джерело упередження народів, а тим часом, щоб більше поважати себе взаємно, народи повинні тільки більше знати один одного” [36, с. 22].

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів, і давати відповідні посилання на джерело;

Приклад оформлення непрямого цитування в магістерській роботі

39

Болгаріна В., Лощенова І. відзначають, що толерантні відносини між студентами – надзвичайно складна проблема. І все ж вона вирішувана. Дві сторони мають виявляти здоровий глузд, силу волі, неупередженість, доброзичливість, розвинене почуття відповідальності. Якщо ж цього немає, неминучі конфлікти, зриви, непорозуміння [13, с. 78].

Акти

При посиланнях на розділи, підрозділи, пункти, підпункти, додатки власної роботи зазначають їх номери. При цьому слід писати: "... у розділі 3 ...", "... дивись 2.3. ...", "... відповідно до 1.2.3. ..." Посилання на формули та рівняння роботи вказують порядковим номером формули чи рівняння у круглих дужках, наприклад: "... за формулою (2.1) ...".

Список використаних джерел – не менше 30 джерел

Продовження додатку Д

Правила оформлення додатків	<p>Додатки слід оформлювати як продовження магістерської роботи на її наступних сторінках, розміщуючи додатки в порядку появи посилань на них у тексті роботи. Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Додатки повинні мати спільну з рештою тексту наскрізну нумерацію сторінок.</p> <p>Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово "Додаток ____" і велика літера, що позначає додаток.</p> <p>Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, наприклад: "Додаток А", "Додаток Б" і т. д.</p> <p style="text-align: center;">Приклад оформлення додатку в магістерській роботі</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; text-align: center;"><p style="margin: 0;">75</p><p style="margin: 0;">Додаток А</p><p style="margin: 0;">Інструментарій прикладного дослідження</p></div> <p>Текст додатка за необхідності можна розділити на підрозділи, пункти та підпункти, які слід нумерувати арабськими цифрами у межах кожного додатку.</p>
------------------------------------	---

ПРИКЛАДИ
ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ
У СПИСКУ ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ У
КВАЛІФІКАЦІЙНІЙ МАГІСТЕРСЬКІЙ РОБОТІ
(з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015)

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	1. Алєксєєнко Т. Ф. Сучасне сімейне виховання: концептуалізація ідей теорії та практики : монографія. Київ-Умань : ФОП Жовтий О.О., 2016. 437 с. 2. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 3. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. 4. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с. 5. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с. 6. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с. 7. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с. 8. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с. 9. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.
Два автори	1. Авanesова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с. 4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. 6. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.

Продовження додатку Е

Три автори	1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с. 3. Кузнєцов М. А., Фоменко К. І., Кузнєцов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.
Чотири і більше авторів	1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Бєліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. 2. Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. 3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с. 4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с. 3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.
Без автора	1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с. 2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с. 3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с. 4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с. 5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с. 6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с. 7. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с. 8. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с. 9. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с. 10. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с.

Продовження додатку Е

Багатотомні видання	1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с. 2. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. А. В. Синицына. Київ ; Мелітополь : НПУ ім. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницького, 2015. Т. 1. 306 с. 3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Київ ; Мелітополь: НПУ ім. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницького, 2017. Т. 1. 382 с. 4. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с. 5. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особеннаячасть. Косвенныеналоги. 536 с.
Автореферати дисертацій	1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с. 2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с. 3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.
Дисертації	1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок ХХ ст.): дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с. 2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с. 3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.
Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i> . 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i> . 2011. № 48-49. Ст. 536. 4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017). 5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i> . 2017. № 4. С. 530–543. 6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i> . 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10. 7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i> . 2017. № 20. С. 136–141.

Продовження додатку Е

Архівні документи	<p>1. Лист Голови Спілки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. ЦДАГО України (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71.</p> <p>2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. ЦДАВО України (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3.</p> <p>3. Наукове товариство ім. Шевченка. Львів. наук.-б-ка ім. В. Стефаника НАН України. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.</p>
Патенти	<p>1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.</p> <p>2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.</p>
Препринти	<p>1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1).</p> <p>2. Шиляєв Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с под критической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. центр«Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).</p>
Стандарти	<p>1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид.офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація).</p> <p>2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с.</p> <p>3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила(ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).</p>
Каталоги	<p>1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец.ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с.</p> <p>2. Історико-правова спадщина України : кат.вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Землянішина. Харків, 1996. 64 с.</p> <p>3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.</p>

Продовження додатку Е

Бібліографічні покажчики	1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид.центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федъковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук.ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування). 4. Лисодед О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одесей, 2003. 128 с. 5. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).
Частина видання: книги	1. Баймуратов М. А. Имплементация норм международного права и роль Конституционного Суда Украины в толковании международных договоров / М. А. Баймуратов. <i>Михайло Баймуратов: право як буття вченого</i> : зб. наук.пр. до 55-річчя проф. М. О. Баймуратова / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493. 2. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. <i>Тридцять лет с экологическим правом</i> : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212. 3. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197. 4. Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.
Частина видання: матеріалів конференцій (тези, доповіді)	1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136. 2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137. 3. Кононенко Н. Методология толерантности в системе общественных отношений. <i>Формирование толерантного сознания в обществе</i> : материалы VII междунар. антитеррорист. форума (Братислава, 18 нояб. 2010 г.). Киев, 2011. С. 145–150. 4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.

Продовження додатку Е

Частина видання: довідкового видання	<p>1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемщучenko. Київ, 2007. С. 673.</p> <p>2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України : словник термінів</i> / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.</p> <p>3. Сірий М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.</p>
Частина видання: продовжуваного видання	<p>1. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46.</p> <p>2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159.</p> <p>3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218.</p> <p>4. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'ектність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i>. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.</p>
Частина видання: періодичного видання (журналу, газети)	<p>1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадяніна та його гарантії. <i>Часотис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92.</p> <p>2. Коломоєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79.</p> <p>3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5.</p> <p>4. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15.</p>
Електронні ресурси	<p>1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757 & (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>2. Шарай А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf.</p> <p>3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).</p>

ДОДАТОК Ж

Зразок відгук наукового керівника

***ВІДГУК
на кваліфікаційну магістерську роботу магістра
кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
(спеціальність 231–Соціальна робота)***

Прізвище, ім'я, по-батькові магістрата

Тема кваліфікаційної магістерської роботи

Актуальність
теми

Короткий зміст роботи

Характеристика виконання кваліфікаційної магістерської роботи

Рекомендації щодо можливого впровадження результатів кваліфікаційної магістерської роботи

Можливість допуску роботи магістрата до відкритого захисту та присвоєння відповідної кваліфікації

Керівник _____ " ____ " 20

ДОДАТОК З

Зразок рецензії

РЕЦЕНЗІЯ
на кваліфікаційну магістерську роботу магістра
кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
(спеціальність 231–Соціальна робота)

Прізвище, ім'я, по-батькові магістрата

Тема кваліфікаційної магістерської роботи

Актуальність теми

Короткий зміст роботи

Характеристика виконання кваліфікаційної магістерської роботи

Недоліки та зауваження

Рекомендації щодо можливого впровадження результатів кваліфікаційної магістерської роботи

Загальна оцінка роботи та можливість присвоєння відповідної кваліфікації

Рецензент _____ " ____ " 201__ р.

ДОДАТОК К

ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ НАУКОВОЇ СТАТТІ

УДК

П.І.Б. посада, місце роботи, вчене звання, вчений
ступень

НАЗВА СТАТТИ

Анотації, наприклад:

Сидоренко В.В. Упровадження інноваційних освітніх підходів і технологій у систему роботи вчителя української мови і літератури

У статті розглядається системне використання прогресивних освітніх підходів (особистісно-зорієнтованого, комунікативно-діяльнісного, соціокультурного) і технологій згідно з оновленою мовно-літературною парадигмою в роботі вчителя-словесника.

Ключові слова: методична компетентність, педагогічна майстерність, освітній підхід, технології навчання, компетенція.

Сидоренко В.В. Внедрение инновационных образовательных подходов и технологий в систему работы учителя украинского языка и литературы

В статье рассматривается системное использование прогрессивных подходов (компетентностного личностно-ориентированного, коммуникативно-деятельностного, социокультурного) и технологий согласно обновленной языково-литературной парадигмы в работе учителя-словесника.

Ключевые слова: методическая компетентность, педагогическое мастерство, образовательный подход, технологии компетентностного и личностно-ориентированного обучения, компетенция.

Sydorenko Victoria. The introduction of innovative educational approaches and technologies into the system of teacher of Ukrainian language and literature

The article considers the systemic use of progressive educational approaches (personality-oriented, communicative and activity, socio-cultural) and technology in accordance with the new linguistic and literary paradigm in the teacher-philologist.

Keywords: methodological expertise, teaching skills, educational approach, technology competence and personality-oriented education, competence.

Постановка проблеми

Аналіз актуальних досліджень і публікацій

Метою статті є

Виклад основного матеріалу дослідження

Висновки

Література

ДОДАТОК Л

Календарний план роботи над магістерським дослідженням⁹ (проект)

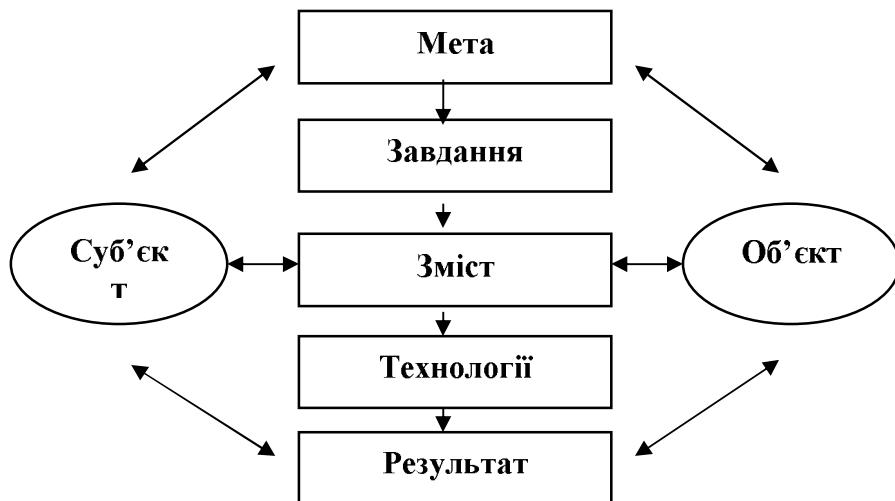
Вересень	Жовтень	Листопад	Грудень	Січень	Лютий	Березень
<ul style="list-style-type: none"> - Ознайомлення із орієнтовного тематикою магістерських робіт (перший тиждень вересня). - Уточнення (у разі потреби) теми магістерської роботи (до 1 жовтня) та затвердження Завдання на виконання магістерської роботи її узгодження календарного плану-графіку (Додаток А). 	<ul style="list-style-type: none"> - Затвердження тем магістерських робіт на засіданні кафедри. - Складання бібліографічного списку наявних джерел із обраної тематики. - Опрашування літератури з теми магістерської роботи. - Складання плану / змісту магістерської роботи. - Розробка науково-категоріального апарату. - Робота над теоретичного частину. 	<ul style="list-style-type: none"> - Складання бібліографічного списку наявних джерел із обраної тематики. - Опрашування літератури з теми магістерської роботи. - Робота над теоретичною частиною. - Підготовка Анотації магістерської роботи до публікації. 	<ul style="list-style-type: none"> - Складання бібліографічного списку наявних джерел із обраної тематики. - Опрашування літератури з теми магістерської роботи. - Завершення теоретичної частини магістерської роботи. - Презентація проміжних результатів роботи над магістерським дослідженням на засіданні кафедри. - Підготовка тез за результатами теоретичного розділу. 	<ul style="list-style-type: none"> - Розробка програми / методики емпіричного дослідження (до 1 лютого). 	<ul style="list-style-type: none"> - Презентація програми / методики емпіричного дослідження на засіданні кафедри. - Проведення емпіричного дослідження за розробленою методикою (до 1 квітня). 	<ul style="list-style-type: none"> - Проведення емпіричного дослідження за розробленою методикою (до 1 квітня).
<ul style="list-style-type: none"> - Опис результатів емпіричного дослідження (за результатами констатувального етапу експерименту). - Підготовка наукової статті (до вересня). 	<ul style="list-style-type: none"> - Виступ на Студентський науковий конференції «Перші кроки у науку» з презентацією результатів емпіричного дослідження. 	<ul style="list-style-type: none"> - Підготовка матеріалів формувального етапу експерименту (до 1 вересня) 	<ul style="list-style-type: none"> - Здійснення формувального етапу експерименту. - Аналіз результатів, отриманих під час дослідження, і представлення їх у розділі 2. 	<ul style="list-style-type: none"> - Формульовання загальних висновків роботи відповідно до поставлених завдань. - Оформлення магістерської роботи відповідно вимог. 	<ul style="list-style-type: none"> - Подання роботи на рецензування (перший тиждень листопада). - Проведення остаточного редагування магістерської роботи і подача її на кафедру (до 10 листопада). 	<ul style="list-style-type: none"> - Підготовка доповіді та презентацій до захисту магістерської роботи (до 10 грудня). - Захист магістерської роботи.
<ul style="list-style-type: none"> - Опис результатів емпіричного дослідження (за результатами констатувального етапу експерименту). - Підготовка наукової статті (до вересня). 	<ul style="list-style-type: none"> - Травень 	<ul style="list-style-type: none"> - Підготовка матеріалів формувального етапу експерименту (до 1 вересня) 	<ul style="list-style-type: none"> - Здійснення формувального етапу експерименту. - Аналіз результатів, отриманих під час дослідження, і представлення їх у розділі 2. 	<ul style="list-style-type: none"> - Формульовання загальних висновків роботи відповідно до поставлених завдань. - Оформлення магістерської роботи відповідно вимог. 	<ul style="list-style-type: none"> - Подання роботи на рецензування (перший тиждень листопада). - Проведення остаточного редагування магістерської роботи і подача її на кафедру (до 10 листопада). 	<ul style="list-style-type: none"> - Підготовка доповіді та презентацій до захисту магістерської роботи (до 10 грудня). - Захист магістерської роботи.

⁹Науковим керівником консультації надаються протягом усього періоду написання студентом магістерської роботи. Комунікація відбувається під час консультаційних годин викладача. Листування – виключно корпоративною поштою. Зустріч з науковим керівником мають відбуватися мінімум 1 раз на місяць. Науковий керівник систематично звітується на засіданнях кафедри про стан підготовки студента магістерської роботи.

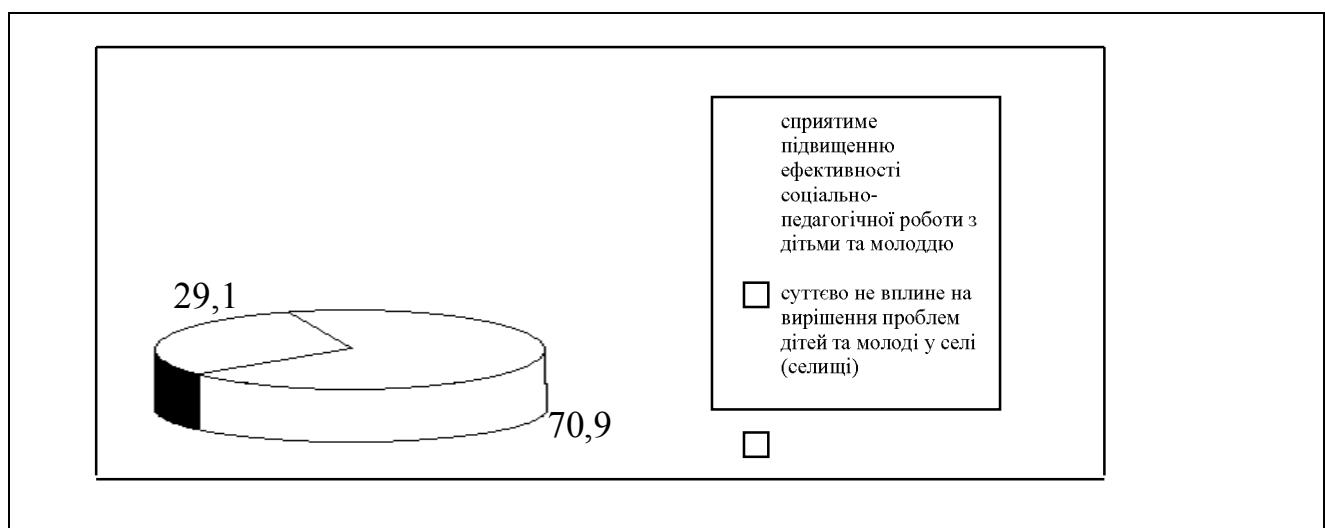
ДОДАТОК М**ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТАБЛИЦІ***Таблиця 1.1***Класифікація неурядових організацій**

Класифікаційна ознака	Види
За територіальним розташуванням	Представництва міжнародних організацій Всеукраїнські Регіональні Обласні Районні Місцеві
За стабільністю діяльності	Постійні Тимчасові Ситуативні
За гендерною ознакою	Жіночі Чоловічі Змішані
За віковим складом	Дитячі Молодіжні Різновікові Організації дорослих
За напрямом діяльності	Політичні Спортивні Культурологічні Екологічні Соціально-педагогічні

Зразок оформлення схем, рисунків, діаграм

Рис. 1.1. Структура соціально-педагогічної діяльності

Рис. 1.2. Розподіл відповідей респондентів на запитання «Яким чином активне залучення громадян вашого селища (села) до вирішення соціальних проблем дітей та молоді може вплинути на зміну ситуації?»